

Quê hương

TẠP CHÍ CỦA ỦY BAN VỀ NGƯỜI VIỆT NAM Ở NƯỚC NGOÀI

SỐ 01 THÁNG 12/2013

ẤM ÁP BẮC HÀ

GIÁC MƠ TRƯA, BAO GIỜ EM VỀ?

O BAN HMI

HƯƠNG VỊ VIỆT GIỮA LÒNG
MALAYSIA

VIỆT NAM – ASEAN

NHỮNG CHUYỆN CHƯA KỂ

<https://tieulun.hopto.org>

BỮA ĂN TƯƠI NGON TRÊN ĐỘ CAO 10.000M

Gánh hàng hoa (Ảnh: Đoàn Dũng)

MỤC LỤC

THEO DÒNG THỜI SỰ

4 - 5 | 10 sự kiện trong nước nổi bật năm 2013

Nguyễn Huyền

6 - 7 | 10 sự kiện thế giới nổi bật năm 2013

Vân Anh - Nguyễn Huyền

QUÊ HƯƠNG - ĐẤT NƯỚC - CON NGƯỜI

8 - 9 | Võ Nguyên Giáp - Bậc nhân tướng trong lòng dân

Lê Hiền

10 | Chè lam - món quà vật đựng màu quê hương

Ngọc Linh

12 - 13 | Tìm về đất tổ của sân khấu chèo

Mỹ Phượng

14 - 15 | Cà phê Sài Gòn và những ước mơ

Trà Giang

16 - 17 | Ấm áp Bắc Hà

Việt Hoàng

NGƯỜI VIỆT Ở NƯỚC NGOÀI

18 - 19 | Obanhmi - Hương vị Việt giữa lòng Malaysia

Diệu Linh

20 - 21 | Hai năm ở xứ cờ hoa và giấc mơ Mỹ

Diệu Linh (St)

CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI

22 - 23 | Việt Nam - ASEAN: Những chuyện chưa kể

Diệu Linh (St)

VĂN HỌC - NGHỆ THUẬT

26 - 27 | Giấc mơ trưa - Bao giờ em về?

Trà Giang

28 - 29 - 30 - 31 | Hà Nội, con thuyền, phù sa

Mỹ Hạnh (St)

VĂN HÓA

32 - 33 - 34 - 35 | Khánh Linh - Cô gái H'Mông trong *Và anh sẽ trở lại*

Mỹ Hạnh (St)

BẾP VIỆT

36 - 37 | Xôi xéo - Bún thịt nướng

Lê Hiền (St)

THẾ GIỚI MUÔN MÀU

38 - 39 - 40 | Maya - Dấu ấn một thời đại

Lệ Thu

41 | Lễ hội tháng 12 tại xứ sở hoa anh đào

Mỹ Linh (St)

THỂ THAO

42 - 43 | Quần vợt Việt Nam - Một khởi đầu mới?

Mỹ Linh

GÓC THƯ GIẢN

44 - 45 - 46 - 47 | Ô chữ - Truyện cười - Tranh vui - Sudoku - Bộ ảnh

Tạp Chí Quê Hương

Số 01 - tháng 12/2013

Tổng biên tập: NGUYỄN DIỆU LINH

Cố vấn: NGUYỄN ĐỒNG ANH

Thư kí tòa soạn: HOÀNG THỊ BÍCH VIỆT

Biên tập viên:

LÝ MỸ HẠNH

NGUYỄN THỊ MỸ LINH

NGUYỄN THỊ THƯƠNG THƯƠNG

NGUYỄN THỊ HUYỀN

NGUYỄN THỊ VÂN ANH

PHẠM THỊ MỸ PHƯỢNG

Trình bày: HOÀNG THỊ BÍCH VIỆT

PHỤ TRÁCH CHUYÊN ĐỀ

Theo dòng thời sự: VÂN ANH, NGUYỄN HUYỀN

Quê hương - Đất nước - Con người:

VIỆT HOÀNG, MỸ PHƯỢNG, TRÀ GIANG,

LÊ HIỀN, NGỌC LINH

Người Việt ở nước ngoài: DIỆU LINH

Chính sách đối ngoại: DIỆU LINH

Văn học - Nghệ thuật:

MỸ HẠNH, TRÀ GIANG

Văn hóa: MỸ HẠNH

Bếp Việt: LÊ HIỀN

Thế giới muôn màu: MỸ LINH, LỆ THU

Thể thao: MỸ LINH

Góc thư giãn:

LỆ THU, THƯƠNG THƯƠNG, VIỆT HOÀNG, NGỌC LINH

Tòa soạn

Phòng 305, nhà B, Học viện Ngoại giao Việt Nam,

69 Chùa Láng, Hà Nội

E-mail: bcdn@gmail.com

(Đây là sản phẩm thực hành của sinh viên, không phải tạp chí chính thức)

<https://tieulun.hopto.org>

Tạp chí Quê hương - Số 01 - Tháng 12/2013

10 SỰ KIỆN TRONG NƯỚC NỔI BẬT NĂM 2013

NGUYỄN HUYỀN
(Theo TTXVN)

Quốc hội thông qua Hiến pháp 1992 sửa đổi

Tại các kỳ họp thứ 5 và thứ 6, Quốc hội Khóa XIII đã thông qua Hiến pháp 1992 sửa đổi, Luật Đất đai sửa đổi và nhiều luật quan trọng khác; quyết định nhiệm vụ kinh tế - xã hội trong chặng đường còn lại của Kế hoạch 5 năm (2011-2015); tăng cường giám sát tối cao qua việc lần đầu tiên tổ chức lấy phiếu tín nhiệm đối với người giữ chức vụ do Quốc hội bầu hoặc phê chuẩn. Các sự kiện này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển của đất nước, đáp ứng mong đợi của cử tri và đồng bào cả nước.

Trung ương Đảng quyết định nhiều chủ trương quan trọng

Hội nghị lần thứ 7 và lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) đã đưa ra nhiều chủ trương, Nghị quyết quan trọng về tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận; chủ động ứng phó với biến đổi khí hậu, tăng cường quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường; đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, nhằm thực hiện thành công Nghị quyết Đại hội XI của Đảng, đưa đất nước phát triển bền vững.

Dân số Việt Nam đạt mốc 90 triệu người

Đón công dân thứ 90 triệu vào ngày 1/11/2013, Việt Nam đã trở thành quốc gia có số dân đông thứ 14 trên thế giới và thứ 3 ở khu vực Đông Nam Á. Bước vào thời kỳ cơ cấu dân số vàng, Việt Nam có lợi thế to lớn là nguồn nhân lực trẻ, dồi dào, đáp ứng yêu cầu của công cuộc phát triển đất nước.

Thể thao Việt Nam đạt thành tích cao tại SEA Games 27

Với 73 HCV, 86 HCB và 86 HCD, đoàn Thể thao Việt Nam đã hoàn thành xuất sắc mục tiêu đề ra tại Đại hội Thể thao Đông Nam Á lần thứ 27 (SEA Games 27) được tổ chức tại Myanmar. Thành công của Thể thao Việt Nam in đậm dấu ấn của các môn thể thao cơ bản và thể mạnh như: Điền kinh, Vật (cùng 10 HCV); Bắn súng (7 HCV); Vovinam (6 HCV)...

Bước đầu ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm chế lạm phát ở mức thấp

Trong bối cảnh kinh tế còn nhiều khó khăn, Việt Nam bước đầu thực hiện thành công mục tiêu: ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm chế lạm phát và đảm bảo an sinh xã hội. Với các giải pháp điều hành quyết liệt của Chính phủ, lạm phát năm 2013 được kiểm soát ở mức thấp nhất trong 10 năm qua (6,04%); tăng trưởng kinh tế đạt 5,42%; thu hút vốn đầu tư nước ngoài đạt gần 22 tỷ USD; kim ngạch xuất khẩu đạt hơn 132 tỷ USD, mức cao nhất từ trước tới nay.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần

18g chiều ngày 4/10, Đại tướng Võ Nguyên Giáp - người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người chiến sỹ cách mạng kiên trung, vị tướng tài ba, người anh cả của Quân đội Nhân dân Việt Nam, đã về cõi vĩnh hằng ở tuổi 103, để lại trong lòng nhân dân cả nước và bạn bè quốc tế niềm tiếc thương vô hạn. Tên tuổi, sự nghiệp, nhân cách và những cống hiến to lớn của Đại tướng in đậm trong lòng dân và mãi lưu danh trong lịch sử dân tộc.

Sai phạm nghiêm trọng trong lĩnh vực y tế

Bên cạnh thành tựu đã đạt được, một số vụ sai phạm nghiêm trọng trong lĩnh vực y tế bị phát hiện: Cơ sở thẩm mỹ Cát Tường phi tang xác nạn nhân; “nhân bản” xét nghiệm tại Bệnh viện đa khoa Hoài Đức (Hà Nội); “ăn bót” vắc xin tại Trung tâm Y tế dự phòng Hà Nội... gây bức xúc trong dư luận xã hội, đòi hỏi ngành y tế phải tăng cường chấn chỉnh quản lý hoạt động khám chữa bệnh, nâng cao y đức, củng cố niềm tin trong nhân dân.

Bước chuyển mạnh mẽ trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng

Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã có bước chuyển mạnh mẽ với sự đồng thuận, quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội. Bộ máy các cơ quan phòng chống tham nhũng được kiện toàn từ Trung ương tới địa phương; công tác kiểm tra, giám sát được tăng cường. Nhiều vụ tham nhũng lớn, phức tạp, dư luận đặc biệt quan tâm liên quan đến Vinalines, ALC II thuộc Agribank..., được đưa ra xét xử nghiêm minh.

Việt Nam đạt được nhiều thành công lớn trên lĩnh vực đối ngoại

Năm 2013, lần đầu trúng cử Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp Quốc với số phiếu cao nhất, Việt Nam đã đạt nhiều thành công trên lĩnh vực đối ngoại: chủ động, tích cực tham gia nhiều cơ chế hợp tác quan trọng của khu vực và toàn cầu; thiết lập quan hệ đối tác chiến lược, đối tác toàn diện với nhiều nước... góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định. Tiếng nói Việt Nam đã được cộng đồng quốc tế lắng nghe và trân trọng hơn.

Thiên tai, hỏa hoạn diễn biến phức tạp

Năm 2013, thiên tai bão lũ diễn biến phức tạp và bất thường, với 15 cơn bão xuất hiện trên Biển Đông, trong đó 8 cơn bão ảnh hưởng trực tiếp đến Việt Nam, gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản tại các tỉnh miền Trung. Cùng với đó, nhiều vụ cháy, nổ kinh hoàng liên tiếp xảy ra, cướp đi sinh mạng, tài sản của nhân dân và Nhà nước, cảnh báo về công tác quản lý trong phòng, chống cháy nổ.

10 SỰ KIỆN NỔI BẬT

Tranh chấp chủ quyền biển đảo gay gắt ở khu vực Đông Bắc Á

Tranh chấp chủ quyền biển đảo giữa Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc trở nên gay gắt sau khi Bắc Kinh ngày 23/11 đơn phương tuyên bố Vùng nhận dạng phòng không (ADIZ) chồng lấn với các vùng lãnh hải mà Nhật Bản và Hàn Quốc cũng tuyên bố chủ quyền. Chỉ vài ngày sau đó, hai máy bay B-52 của Mỹ bay qua vùng nhận dạng này. Bắc Kinh không phản ứng nhưng vùng ADIZ trên biển Hoa Đông vẫn nằm yên đó.

Một chương mới với Iran

Sau khi được bầu làm Tổng Thống Iran vào tháng 6, Hassan Rouhani và nội các của ông đã thay đổi hoàn toàn bầu không khí vây quanh Iran. Tháng 11, nước này đạt thỏa thuận với Mỹ và những quốc gia lớn khác về việc cắt giảm chương trình hạt nhân của mình để đổi lại nước này không bị cấm vận và trừng phạt kinh tế trị giá hàng tỉ USD. Thỏa thuận này cũng đẩy lên những hoài nghi của những quốc gia khác, nhất là Israel, nhưng có thể khởi động kỷ nguyên nối lại tình hữu nghị mới giữa nhiều quốc gia trên thế giới với nước Cộng hòa Hồi giáo Iran.

Nội chiến và vũ khí hóa học ở Syria

Sáng 21-8, nhiều nguồn tin cho rằng, vụ tấn công khí độc sarin vào người dân ở ngoại ô thủ đô Damascus khi cuộc nội chiến kéo dài hai năm ở Syria đã làm ít nhất 100.000 người chết, tạo ra cuộc khủng hoảng tị nạn lớn nhất trong một thế hệ. Tuy nhiên, Syria đã tránh khỏi một cuộc tấn công quân sự của phương Tây sau khi Tổng thống nước này Bashar al-Assad, với sự trung gian của Nga, vào tháng 9 đã chấp thuận cho cộng đồng quốc tế tiêu hủy kho vũ khí hóa học này.

Francis - Đức Giáo hoàng cấp tiến

Tháng 2, đức giáo hoàng Benedict XVI từ chức do tuổi già sức yếu. Ông là đức giáo hoàng đầu tiên trong 600 năm qua từ nguyện rời khỏi cương vị. Người kế vị ông là hồng y người Argentina Jorge Bergoglio, chọn tên thánh là Francis. Tân đức giáo hoàng Francis được cho là người có tư tưởng cải cách giáo hội và ủng hộ người nghèo. Ông đi đầu trong việc cải tổ tài chính ở Vatican đến việc thách thức những quan điểm truyền thống của giáo hội về đồng tính và phụ nữ, lên án bản chất tham lam của chủ nghĩa tư bản phương Tây.

THẾ GIỚI NĂM 2013

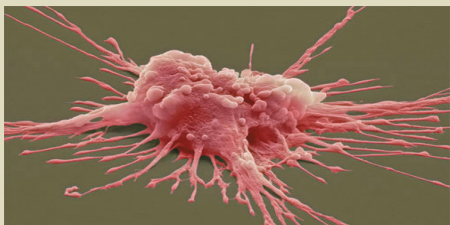
VÂN ANH - NGUYỄN HUYỀN
(Theo Time, TTXVN)

Tổng thống Venezuela Hugo Chavez và Cựu Tổng thống Nam Phi Nelson Mandela qua đời

Tổng thống Venezuela Hugo Chavez - nhà lãnh đạo của phong trào cánh tả Mỹ Latinh và có tầm ảnh hưởng lớn trên thế giới - qua đời ngày 5/3. Ông Nicolas Maduro được bầu lên nắm quyền, kế tục sự nghiệp xây dựng "Chủ nghĩa xã hội thế kỷ XXI" của cố Tổng thống Chavez. Ngày 6/12, cựu Tổng thống Nelson Mandela - biểu tượng của cuộc đấu tranh chống chế độ phân biệt chủng tộc Apartheid - qua đời, thọ 95 tuổi.

Nhân bản thành công tế bào gốc của người

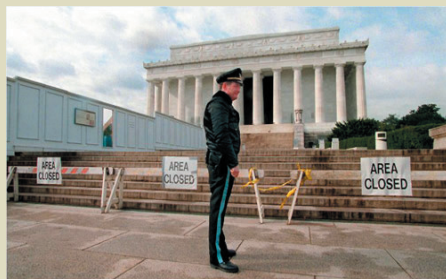
Sau hơn 15 năm nghiên cứu, các nhà khoa học Mỹ đã nhân bản thành công tế bào gốc của người bằng kỹ thuật tương tự như đã sử dụng để nhân bản vô tính cừu Dolly năm 1996. Thành tựu này mở ra triển vọng cho việc điều trị các căn bệnh hiểm nghèo như Parkinson, tim mạch...

Snowden làm rung chuyển thế giới

Việc cựu nhân viên tình báo Mỹ Edward Snowden tung những tài liệu về chương trình nghe lén của Cơ quan an ninh quốc gia Mỹ (NSA) đã vạch trần các hoạt động do thám của Mỹ đối với nhiều quốc gia trên thế giới và đe dọa hủy hoại mối quan hệ của Nhà Trắng với các nước, kể cả các đồng minh ở Châu Âu. Các công ty web của Mỹ có thể mất hàng tỉ USD khi những người dùng quốc tế chuyển sang sử dụng những sản phẩm mà họ cho là ít khả năng bị theo dõi hơn. Nó cũng làm mối quan hệ giữa Washington và Matxcơva trở nên xấu đi khi Nga cho phép kẻ chạy trốn nổi tiếng nhất nước Mỹ tị nạn.

Chính phủ Mỹ ngừng hoạt động hơn hai tuần

Mâu thuẫn về trần nợ công giữa Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hòa đã buộc Chính phủ Mỹ phải ngừng hoạt động từ ngày 01 - 16/10, khiến 250.000 công chức nhà nước phải nghỉ việc, gây thiệt hại kinh tế lên tới 24 tỷ USD và ảnh hưởng lớn đến kinh tế toàn cầu.

Siêu bão Haiyan tàn phá Philippines

Là cơn bão có sức tàn phá mạnh nhất quét qua Philippines kể từ bão Tehlma năm 1991, siêu bão Haiyan quét qua nước này với vận tốc trên 270km/giờ và tạo ra các cơn sóng cao hơn 6m. Dù chính quyền nước này đã có sự chuẩn bị trước bao gồm di tản gần 800.000 người, nhưng Haiyan đã khiến hơn 5.000 người thiệt mạng và gần 2 triệu người mất nhà cửa sau khi càn quét miền trung và san bằng thành phố biển Tacloban.

Tệ nạn hiếp dâm ở Ấn Độ

Sau vụ hiếp dâm tập thể năm 2012 năm 2013, dư luận Ấn Độ lại tiếp tục phẫn nộ với vụ cưỡng hiếp một cô gái 23 tuổi ở Mumbai. Những cuộc biểu tình quy mô lớn liên tiếp nổ ra yêu cầu sự bảo vệ nhiều hơn dành cho phụ nữ và thực thi công lý. Đây là hồi chuông cảnh báo về quyền phụ nữ ở những quốc gia đang phát triển nơi hơn 2 triệu bé gái sinh con trước tuổi 14.

<https://tieuun.hopto.org>

Võ Nguyên Giáp

thụ ở trong vườn nhà (theo tục lệ cổ, các sản phụ không được để trong nhà, phải ra một tum cất tạm dành riêng cho việc sinh nở). Đại tướng Võ Nguyên Giáp là con thứ 6 trong gia đình nhưng được coi là con trai cả vì hai người anh sinh trước đều không nuôi được, tiếp đó, trong ba người chị gái thì một chị mất sớm, chỉ còn hai người chị được cha đặt tên là Diễm và Liên. Tiếp sau Đại tướng là người em trai tên Võ Thuần Nho, đã từng làm đến vị trí Thứ trưởng Bộ giáo dục và kể đến là cô em út trong gia đình được đặt tên là Võ Thị Lài. Bản thân cái tên Võ Nguyên Giáp của Đại tướng đã mang nhiều hàm nghĩa: Võ có nghĩa là sức mạnh, võ lực; còn Giáp lại là vật che chắn trước ngực khi ra trận.

Theo sách “Chiến thắng bằng mọi giá” của Cecil B. Currey thì thân sinh ra đại tướng là cụ Võ Quang Nghiêm, thuộc tầng lớp trung lưu làng An Xá. Đó là một nông dân bậc trung, tự mình cày cấy và thuê thêm một mảnh ruộng nhỏ để hành nghề thuốc Nam cổ. Tuy nhiên, sau một lần không chữa khỏi cho con gái, ông đã bỏ nghề thuốc và chuyển sang đi dạy học.

Từ người con ưu tú của quê hương

Từ Hà Nội, theo quốc lộ 1A vào Đồng Hới, đi tiếp đến ngã ba Cam Liên, rẽ 3km là đến huyện Lệ Thủy, đi thêm 5km nữa dọc bờ sông Kiến Giang, qua Đại Phong, Tuy Lộc là đến làng An Xá – quê hương vị Đại tướng đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam: Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Ngôi làng ấy bây giờ được người dân nơi đây gọi bằng một cái tên thân mật là “làng Bác Giáp” và cũng đã từ lâu, tất cả những người dân nơi đây đều coi đại tướng như một người thân trong gia đình của họ. Theo lời kể của Trung tướng Hồng Cự, người anh em cọc chèo với Đại tướng, thì Đại tướng ra đời vào mùa lụt năm 1911, trong một cái lều cất tạm dưới cây mít to như cổ

Nhờ có ông mà bọn trẻ con trong làng đều nhận được mặt chữ và dạy dỗ cẩn thận. Ông rất được dân làng kính trọng. Có thể nói gia đình Đại tướng là một gia đình có truyền thống yêu nước, cả ông nội và ông ngoại đều tham gia vào phong trào Cần Vương, ông ngoại là thủ lĩnh đứng đầu một tỉnh. Mẹ Đại tướng là một người thuộc nhiều bài thơ, bài hát, nhiều câu chuyện về thời đánh giặc ngày xưa và bà thường kể cho Đại tướng nghe những câu chuyện về phong trào Cần Vương, những câu chuyện lịch sử được viết lên bằng xương máu từ chính những người thân yêu của Đại tướng.

Do ảnh hưởng bởi truyền thống của quê hương, gia đình, sự dạy dỗ của cha, cậu bé Giáp đã trưởng thành

rất nhanh chóng. Từ năm lên 5 tuổi cậu đã học chữ Hán ở nhà với cha, vào lớp 1 Tiểu học đã lên học ở trường Tổng (xã Tuy Lộc) và đến lớp 4 đã lên tỉnh trọ học ở Đồng Hới. Võ Nguyên Giáp tốt nghiệp Tiểu học năm 14 tuổi, đỗ đầu toàn tỉnh và là thủ khoa trẻ nhất, 15 tuổi thi vào trường Quốc học Huế đứng thứ nhì, khi lên học bậc Cao đẳng tiểu học, Võ Nguyên Giáp

tộc. Trong nhiều giai đoạn đặc biệt của lịch sử, như từ những năm tiền khởi nghĩa trước Cách mạng tháng 8, hơn một năm xây dựng nhà nước độc lập dân chủ cộng hòa, 9 năm kháng chiến chống Pháp, 20 năm kháng chiến chống Mỹ, dù ở bất cứ giai đoạn nào, ở bất cứ bước ngoặt lịch sử nào, ông cũng là nhân vật chủ đạo trong phong trào đấu tranh ở nước ta. Lúc nào

Bác nhân t òông t rong long đản

luôn là người đứng nhất hàng tháng và hàng năm. Do hăng hái tham gia vào các hoạt động cách mạng chống thực dân mà cậu bị đuổi học.

Bước vào thế kỉ 20, trong lúc cả nước đang tăm tối lấm than dưới ách nô lệ, “thầy giáo dạy lịch sử của trường tư thực Thăng Long” đã dần dần trưởng thành, dần thân sâu hơn nữa vào con đường hoạt động cách mạng. Đại tướng cùng với lãnh tụ Hồ Chí Minh và Đảng đã chọc thủng bức màn sắt của chế độ phát xít Pháp – Nhật, cùng nhân dân làm nên thắng lợi của cuộc tổng khởi nghĩa tháng 8 năm 1945, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, chấm dứt ách nô lệ hơn 80 năm, chỉ huy quân ta đánh thắng Đế quốc Mỹ hùng mạnh. Sống trong thế kỉ 20, ông đã đưa nước ta “đi từ thung lũng đau thương ra cánh đồng vui”. Bước sang thế kỉ 21, dù tuổi cao, không còn giữ trọng trách nào trong bộ máy nhà nước, ông vẫn là chiến sĩ kiên cường phấn đấu không ngừng nghỉ cho sự nghiệp khó khăn tiến tới xây dựng một chủ nghĩa xã hội công bằng, dân chủ, văn minh trong vận hội mới.

Đến một nhân tướng của dân tộc

Ngày nay, nhìn vào cuộc đời hơn 1 thế kỉ qua của Đại tướng, ai cũng nhận thấy nó gắn bó rất mật thiết với vận mệnh dân tộc và quá trình giải phóng dân

và ở đâu, ông cũng thể hiện sự ung dung, bình tĩnh của một vị tướng đứng đầu toàn quân, làm chủ mọi hoàn cảnh, ngay cả trong những năm tháng gay go nhất. Ông không chỉ là nhà quân sự mà còn là một nhà chính trị có biệt tài, có ảnh hưởng lớn cả đối với ta và đối với địch. Bác Hồ là người đầu tiên rèn luyện, dìu dắt Võ Nguyên Giáp và trao trọng trách cao nhất về quân sự và chính trị cho Võ Nguyên Giáp, là tướng của các tướng, chính ủy của các chính ủy trong toàn quân, suốt từ khi cách mạng có lực lượng vũ trang của mình. Khi còn sống, chính chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng gọi Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp là Người anh cả của quân đội nhân dân Việt Nam.

Trong suốt cuộc đời chỉ huy hơn 30 năm của mình, bao giờ ông cũng triệt để thực hiện quan điểm cơ bản của mình là “phải giành chiến thắng cao nhất với mức tổn thất ít nhất về xương máu của tướng sĩ”. Thượng tướng Hoàng Minh Thảo - nguyên chỉ huy trưởng trận Buôn Ma Thuột (tháng 3 năm 1975) đã rất xúc động khi nói về Đại tướng “Tôi biết rõ đồng chí tổng tư lệnh nhiều đêm thao thức, nước mắt ướt đầm, vì được tin một chiến dịch nào đó máu chiến sĩ ta đổ quá nhiều mà chiến thắng thì chưa tương xứng.

Đây là trái tim anh Văn!

Đây là cách đánh và cách tiến công nhân văn chủ nghĩa của đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp!”

(Xem tiếp trang 13)

CHÈ LẠM

Món quà vật đọng màu Quê Hương

Chớm đông, khi tiết trời se lạnh, ngôi trường thức miếng bánh chè lam cùng một tách trà nóng mới thấy thấm đậm vị quê hương làm sao. Đã lâu lắm rồi tôi mới được thưởng thức lại cái vị ngọt dẻo, thơm mềm của chè lam, vị cay nồng của gừng tươi hòa với hương thơm nhẹ của tách trà nóng hổi...

Còn nhớ, khi bé, không phải lúc nào tôi cũng được thưởng thức món bánh của quê mình – xā Thạch Xá (Thạch Thất, Hà Nội) - một địa danh nức tiếng cả nước với đặc sản chè lam. Họa hoằn lắm là vào dịp lễ Tết, các bà, các mẹ mới mua để đem về cúng gia tiên. Cảm giác thích nhất là khi đó, trẻ con đua nhau “cướp lộc”, chăm chăm giành lấy gói bánh chè lam cùng dăm ba quả táo. Thuở bé thơ, những đứa trẻ như tôi, ăn miếng bánh ngọt dẻo đã là mãn nguyện lắm rồi, nào có biết đến cái gì gọi là thưởng thức. Giờ đây trưởng thành hơn, mỗi khi nhâm nhi miếng chè lam cùng với tách trà mạn thơm thoang thoảng, cảm giác bỗng khác hơn vì bản thân tôi cũng đã cảm nhận được cái hồn của người làm bánh thổi vào.

Bột nếp dùng làm chè lam (Ảnh: Ngọc Linh)

Chè lam là một món bánh dân dã, được làm từ những nguyên liệu gần gũi như bột nếp, mật mía, mạch nha, gừng tươi, lạc, vừng. Tuy vậy, để làm được những mẻ bánh chất lượng lại cần tới đôi bàn tay khéo léo của người thợ, từ việc chọn nguyên liệu sao cho đạt yêu

cầu cho đến cách chế biến tưởng như vô cùng đơn giản mà lại rất cầu kì. Muốn có được miếng bánh ngon thì mật mía phải ngon. Ông tôi vẫn thường kể: “Ngày trước, để có được mật mía làm bánh, các cụ trong làng phải ép mía rồi thuê người về để nấu lấy mật.”. Còn bây giờ nhiều nơi lại sử dụng đường trắng thay thế cho mật mía khiến cho hương vị đậm đà của miếng bánh ít nhiều bị mất đi. Bột gạo nếp cũng phải là loại bột được làm từ nếp cái hoa vàng. Để có được thứ bột mịn đủ tiêu chuẩn đòi hỏi phải có sự tỉ mỉ kỹ lưỡng và thuần thực mà không phải ai cũng có thể làm được. Lạc được rang chín rồi bỏ vỏ, đem giã dập nhưng không được nát hay quá vụn, gừng tươi thì gọt vỏ rồi bào nhỏ.

Tuy nhiên, khâu quan trọng nhất khi nấu chè lam là đun mật với mạch nha. Khi đun phải căn sao cho lửa thật vừa, khuấy đều tay để đường tan và mật không bị cháy. Khi mật sôi, dùng một chiếc đũa gỗ cắm vào rồi kéo nhẹ, nếu mật thành một dây mảnh là đạt yêu cầu. Lúc này cho gừng và lạc vào trước làm nhân, rồi mới tiếp tục đổ thêm bột. Sau khi cho nhân, phải khuấy đều tay để hỗn hợp bột không bị cháy và vón cục, đến khi thấy đặc dẻo thì ngừng.

Cuối cùng, đổ hỗn hợp quánh dẻo ra khay được chuẩn bị sẵn, rắc một lớp bột nếp lên trên làm áo rồi sau đó cán

Chè lam thành phẩm (Ảnh: Ngọc Linh)

mỏng. Giai đoạn này phải cán thật nhanh và thật đều tay, nếu không chè lam sẽ cứng lại, rất khó cán. Sau khi đã cán mỏng, cắt chè lam thành từng miếng nhỏ, rắc thêm chút bột nếp rang để khi cầm bánh lên không bị dính tay. Rõ ràng, nguyên liệu làm bánh không hề khó kiếm nhưng cái chính ở đây là sự khéo léo và tâm huyết mà những người thợ gửi gắm vào từng chiếc bánh dẻo thơm.

Cũng từ những nguyên liệu như vậy, chỉ cần gia giảm như cho nhiều lạc hơn, tỉ lệ mật nhiều hơn mạch nha là ta có món kẹo lạc thân quen. Một chút cầu kì, phức tạp “hô biến” những vật phẩm vô cùng gần gũi trở thành một món quà quê ấm lòng người biết mấy.

Không chỉ chè lam, những món ăn chơi dân dã khác cũng đã gắn liền với kí ức tuổi thơ của bao người, gợi nhớ về mùi vị quê hương quen thuộc giữa hàng ngàn món ăn cầu kì, hiện đại khác. Trải qua bao thời gian, hương vị có những nét đổi thay và con người cũng dần thay đổi nhưng sự trân quý một món ăn gói trọn hồn quê, hay xa hơn là hồn dân tộc thì vẫn còn đó, trong tâm thức của mỗi con người dù ở gần hay đi xa nơi viễn xứ.

NGỌC LINH

<https://tieulun.hopto.org>

Võ Nguyên Giáp...

(Tiếp theo trang 11)

Để viết về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người ta phải nhìn từ nhiều góc độ: nhà quân sự, nhà chính trị, nhà văn hóa... mới phát hiện ra được những phẩm chất đặc biệt ở ông. Tuy nhiên trong cuộc sống thực của đời sống hàng ngày, đúng như Mác đã nói: “Con người là sự tổng hòa của những mối tương quan xã hội”. Điều ấy hoàn toàn đúng với Đại tướng, nhân cách cao quý của ông thể hiện trong các mối quan hệ đời thường.

Đối với người hoạt động cách mạng, mối quan hệ đầu tiên là “quan hệ đồng chí” - mối quan hệ thiết cốt, cao hơn cả tình bạn và tình anh em.

Cho đến tận lúc mất, đồng chí vẫn không thể quên được cái ngày đầu tiên sang đến Côn Minh, gặp Bác Hồ, được đồng chí Cao Hồng Lãnh nhường chiếc giường cá nhân của mình cho ngủ, chiếc giường tốt nhất trong ngôi nhà đơn sơ, giản dị. Với đồng chí, đồng đội, đồng sự, ông đối đãi bằng cái tình thẳng thắn, trung thực và thương yêu, ông coi chiến sĩ như anh em mình, ông đối với chiến sĩ thực là “anh Văn thân yêu”. Chắc hẳn các tướng sĩ của trận đánh thành cổ năm ấy, còn nhớ cuộc điện thoại trực tuyến vào lúc 4 giờ sáng ngày 17 tháng 9 năm 1972, một ngày sau khi quân ta được lệnh của Đại tướng rút ra khỏi thành cổ, đồng chí hỏi tác chiến mặt trận: “Tôi có thông tin trong thành cổ còn sót lại 9 chiến sĩ do hầm ở xa nhau chưa nhận được lệnh rút, còn đang chiến đấu trong hầm, cho thẩm tra lại ngay”. Đại tướng thương yêu da diết các cán bộ chiến sĩ của mình, ông không quên nhớ đến người chiến sĩ cuối cùng của mặt trận.

Đại tướng có tầm nhìn xa, thường có ý nghĩ đi trước mọi người, rất quan tâm đến chi tiết, tình cảm của nhiều cán bộ, tướng lĩnh, yêu quý mọi cán bộ, chăm lo rèn luyện cho cấp dưới, tôn trọng từng tấc da, giọt máu của chiến sĩ.

Tính cách ấy chỉ có ở bậc nhân tướng!

Đối với những người chiến sĩ, dù đang còn mặc áo lính hay đã giải ngũ sau ngày hòa bình, Đại tướng tổng tư lệnh vẫn là vị chỉ huy suốt đời.

Trong không khí kỉ niệm 69 năm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, các thế hệ người Việt Nam không khỏi mong ngóng về vùng đất Quảng Bình, nơi Đại tướng đang yên nghỉ trong nỗi tiếc thương của người dân cả nước. Giờ Đại tướng đã về với đất mẹ, với nơi người đã sinh ra và ao ước trở về. Thế nhưng, đối với nhân dân, Đại tướng mãi là người anh lớn, một người ông đáng kính, một biểu tượng tinh thần che chở cho mọi người, người học trò xuất sắc nhất của chủ tịch Hồ Chí Minh, niềm tự hào của nhân dân. Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi là một tên tuổi lớn trong lịch sử dân tộc Việt Nam và càng ngày càng lớn trong tâm thức những người sống cùng thời với ông và còn nhiều nhiều nữa các thế hệ người Việt Nam. Cuộc đời Võ Nguyên Giáp là một tấm gương phản chiếu gần trọn thế kỉ hai mươi, thế kỉ dữ dội nhất và cũng là bi hùng nhất của dân tộc Việt Nam. Và điều này có lẽ là chiến thắng lớn nhất trong tất cả các trận đánh về vang của Đại tướng: giành trọn được trái tim của những người thuộc thế hệ của mình và mãi tồn tại trong tim các thế hệ tiếp theo, để rồi ra đi trong an nhiên và thanh thản.

LÊ HIỀN

Dòng người đổ về căn nhà số 30 Hoàng Diệu để bày tỏ niềm tiếc thương Đại tướng (Ảnh: Lê Hiền)

Tìm về ĐẤT TỔ CỦA SÂN KHẤU

Một thời gian dài vắng bóng những cái tên tưởng chừng đã rất thân thuộc như: chèo, ca trù, cải lương, tuồng... đã làm cho con người ta sức nhận ra một điều gì đó đã ngủ quên bấy lâu và lại sốt sắng lần hồi. Tìm về với cố đô Hoa Lư, Ninh Bình - đất tổ của nghệ thuật sân khấu chèo, tôi cảm nhận được màu sắc dân tộc vẫn còn đậm đà nơi đây.

Chiếu chèo sân đình (Ảnh: Mỹ Phượng)

Sự khởi nguồn và phát triển

“Ấy thế mà Mầu tôi mang tiếng lẳng lơ
Đò đưa cấm gió tôi lên chùa
Tôi lên chùa từ ngày mười ba...”

Không nhất thiết phải là người yêu chèo, chỉ cần là dân Việt thì hẳn sẽ nhận ra những câu hát trên được trích ra từ vở chèo mang tên: “Thị Mầu lên chùa” – một trong những vở hết sức quen thuộc của sân khấu chèo Việt Nam.

Ra đời vào thế kỷ 10 tại Kinh đô Hoa Lư (Ninh Bình) cùng với tên tuổi của bà Phạm Thị Trân - một vũ ca tài ba trong hoàng cung nhà Đinh, chèo bắt nguồn từ âm nhạc và múa dân

gian, đặc biệt là trò nhại. Qua thời gian, người Việt đã phát triển các tích truyện ngắn của chèo dựa

trên các trò nhại này thành các vở diễn trọn vẹn hơn. Trước kia chèo chỉ có phần nói và ngâm các bài dân ca; sau này một người lính Mông Cổ bị quân ta bắt trong một trận chiến đã mang tới một nét mới cho chèo đó là phần hát. Vào thế kỷ 15, do chịu ảnh hưởng của đạo Khổng, vua Lê Thánh Tông đã không cho phép biểu diễn chèo trong cung đình. Tuy vậy, như một lẽ đương nhiên, với tích trò giản đơn, gần gũi với đời thường nhằm gửi gắm tâm tư nguyện vọng của người dân lao động về cuộc sống ấm no, yên bình, chèo đã nhanh chóng phát triển ở vùng nông thôn Việt Nam. Cứ sau mỗi lần thu hoạch một vụ mùa bội thu, người dân lại tổ chức hát chèo như một hình thức cảm tạ trời đất và thần thánh. Và thậm chí đến thế kỷ 19, chèo đã đạt đến đỉnh cao với những vở diễn hình: Lưu Bình Dương Lễ, Thị Mầu lên chùa, Quan Âm Thị Kính.... Đến đầu thế kỷ 20, chèo đã được đưa lên sân khấu thành thị và trở thành chèo văn minh.

Màu dân tộc - sự lãng quên

Cùng với thời gian và sự lên ngôi của những loại hình nhạc trẻ sôi động, sân khấu chèo dường như bị để trống quá lâu trước khi người ta kịp nhận ra sự vắng bóng của nó. Từ những năm cuối của thế kỷ 20, khi còn là đứa trẻ hay nô đùa trong sân đình, tôi thường bắt gặp khung cảnh các cụ ông cụ bà đang bày chiếu và tập hát chèo một cách say mê. Cũng khoảng 5 - 10 năm trở về trước, chiếc radio nhỏ có thể được coi là một người bạn đồng hành trong mỗi căn nhà vùng quê Bắc Bộ. Vào những buổi trưa hè hay những tối cuối tuần trên đài thường phát lên âm thanh của những bài dân ca và nhạc cổ truyền.

“Ăn no rồi lại nằm khoèo
Nghe giục trống chèo vỗ bụng đi xem

Chẳng thèm ăn chả ăn nem
Thèm no cơm tẻ, thèm xem hát chèo”

Trải qua ngàn ấy thăng trầm của lịch sử, bao thế hệ người Việt say mê những Quan Âm Thị Kính, Từ Thức gặp tiên, Lưu Bình Dương Lễ... Ấy vậy mà chiếu chèo nay đã thiếu vắng đi những gương mặt trẻ – cả ở góc độ nghệ sĩ và khán giả. Phải chăng chúng ta đã đánh rơi tiếng nói chung giữa khán giả ngày nay và cách truyền tải năm xưa của nghệ sĩ? Hay bởi sự lên ngôi những loại hình nghệ thuật hiện đại đang vô tình làm mờ dần đi những tinh túy dân tộc vốn vẫn được tôn vinh bao đời? Một điều dễ thấy, khi mà Internet dần phủ sóng khắp vùng quê cùng với nhiều loại hình giải trí khác được đem từ thành thị về nông thôn thì có một sự thay đổi rõ nét trong tần suất xuất hiện của các thể thức dân gian ở nơi đây.

Sự lặn hồi

Tìm lại một thời vàng son của quá khứ đã bị lu mờ không phải việc của riêng ai. Phần đông người dân Việt Nam đều đã nhận thức được ý nghĩa của việc bảo tồn các giá trị văn hóa phi vật thể, trong đó có nghệ thuật sân khấu chèo. Song khoảng cách từ nhận thức đến hành động thực tiễn vẫn là một chặng đường cách trở và nhiều thách thức. Dù vậy, tôi đã thấy được những điểm sáng và những ánh hồng đang được thắp lên không chỉ bởi riêng vùng đất tổ mà còn bởi sự hợp sức của nhiều ban ngành và cá nhân.

NSUT Nguyễn Quang Thập - Giám đốc Nhà hát chèo Ninh Bình chia sẻ: “Chúng tôi đã và đang nỗ lực hết sức để đem đến cho công chúng những vở chèo bình dị và gần gũi nhất từ nội dung đến hình thức, từ địa điểm biểu diễn không chỉ là nhà hát chèo hay tại những buổi lễ kỉ niệm nữa mà chính ngay tại các hợp tác xã cũ của địa phương, các trường học đến các cơ quan xí nghiệp. Từ đây, chúng tôi tin rằng chèo sẽ nhanh chóng trở lại là một môn nghệ thuật của dân tộc như nó đã từng”. Được biết, một số trường tiểu học trên địa bàn tỉnh Ninh Bình đã đưa môn “Tìm hiểu nghệ thuật sân khấu chèo” vào trong chương trình giảng dạy để các em học sinh có thể tiếp cận một cách dễ dàng, từ đó hình thành lòng yêu mến và biết đâu có thể mang sân khấu chèo trở lại và phát triển một cách mạnh mẽ hơn. Không chỉ vậy, ở đâu đó trên dải đất hình chữ S này vẫn luôn tồn tại rất nhiều những câu lạc bộ người yêu chèo, những nhóm bạn trẻ tâm huyết với việc gìn giữ màu dân tộc.

Thiết nghĩ, trong chiến tranh, thế hệ cha ông chúng ta vẫn luôn đoàn kết đồng lòng dù bao khó khăn và thiếu thốn vật chất; thì tại sao trong thời đại ngày nay chúng ta lại không thể chung sức để về nên những mảng màu mới, thổi hồn vào những giá trị dân tộc cũ? Tôi tin tưởng rằng sân khấu chèo cùng với các môn nghệ thuật dân gian khác sẽ luôn là những viên ngọc sáng lấp lánh trên nền trời tinh hoa văn hoá dân tộc Việt.

MỸ PHƯỢNG

Không biết từ bao giờ, người Sài Gòn đã sở hữu cho mình một thói quen đặc biệt như thế. Tự nhiên như một điều bẩm sinh, không kể mùa xuân hay mùa hạ, không kể trời chan hòa nắng hay vẫn vũ mưa, thì sáng sáng, người Sài Gòn sẽ cảm thấy thiếu thiếu cái gì đó nếu không dành cho mình một chút thời gian với ly cà phê đá. Mà cũng không nhất thiết là người Sài Gòn chính gốc, chỉ cần là những con người sống trên mảnh đất này, cảm mến, chân thành với những cái nét rất riêng như vậy. Người Sài Gòn gốc sẽ không nề hà hay tự tách mình ra kiểu hãnh để rồi phân biệt với những con người từ trăm xứ đang đổ về tạo nên nét phong phú năng động cho Sài Gòn hiện nay. Bởi người Sài Gòn xưa nay vẫn thế, có coi trọng hình thức đâu, đến với nhau chủ yếu vì cái tình, thấy hợp, thấy mến thì quý nhau như anh em một nhà vậy thôi. Sinh viên đi uống cà phê trước khi lên giảng đường. Người đi làm uống cà phê trước giờ đến công sở. Bác xe ôm, anh taxi cũng nhấm nháp cà phê trước ngày dài với công việc mưu sinh. Bên những quán cà phê vỉa hè, người ta không cần phải phân biệt anh đi xe məc hay chỉ có chiếc vé xe buýt thàng trong tay. Cà phê sáng Sài Gòn là dành cho tất cả mọi người.

Cách người ta thưởng thức cà phê ở nơi đây cũng đặc biệt như chính nó. Chẳng ai đi cà phê vỉa hè mà đòi hỏi nhạc lảnh mạn, máy lạnh điều hòa hay cô tiếp viên đáng chuẩn nhưng khách sáo cả; cứ mỗi người một ghế nhựa xanh xanh đỏ đỏ, vừa làm bàn, vừa làm chỗ ngồi, nóng thì có chị chủ khéo chiều khách phẩy phẩy cái quạt giấy cho, thế là đã quá đủ để tận hưởng ly cà phê lảnh vị Sài Gòn. Nhiều phong cách cà phê từ mọi miền bốn bề thế giới du nhập làm phong phú thêm sự lựa chọn cho người thưởng thức, tuy nhiên, thứ cà phê được ưa chuộng nhất ở đây, vẫn y nguyên như những ngày đầu nó xuất hiện, đó chính là cà

Cà phê bột - Một sự tiếp nối của văn hóa cà phê Sài Gòn

phê phin. Không như nhiều loại cà phê take-away mua vội, uống vội trong cuộc sống cũng vội ngày nay, cà phê phin là thứ tưởng như đầy mâu thuẫn với nhịp điệu gấp gáp đó, nhưng hóa ra lại tựa như một lời nhắc nhở, giúp con người ta có những phút giây thăng bằng. Uống cà phê phin không chỉ là để thỏa mãn cái ngon của vị giác, mà còn là để chiêm nghiệm, để nhận thức được chính mình, để không bị cuốn trôi theo dòng người xô bồ mưu sinh đang diễn ra hàng ngày trên cái đô thị phát triển nhanh chóng như Sài Gòn hiện nay. Con bão đô thị hóa có thể cướp đi của người Sài Gòn nhiều thứ, nhưng không bao giờ có thể cướp đi một tâm hồn đẹp như bấy lâu nay người Sài Gòn vẫn tâm niệm: “Người có thể xấu nhưng cuộc sống của mình thì không được phép không đẹp”. Và cái vị của cà phê phin cũng thật đậm đà, đặc biệt. Như người ta vẫn thường triết lý, nó có đủ vị đắng để giúp ta suy tưởng, đủ độ nồng để ta có cảm giác bông bênh, đủ độ chua để nghĩ về thất bại, đủ độ mặn để nghĩ về đất mẹ và cũng đủ độ ngọt để ta cảm thấy được yêu thương. Vừa nhấm nháp từng giọt cà phê, vừa cầm tờ Sài Gòn Giải Phóng trên tay – với nhiều người đã trở thành điều tất yếu mỗi sáng sớm, như tỉnh dậy phải đánh răng rửa mặt, không thì sẽ không tự tin làm việc được

CÀ PHÊ SÀI G

ra những ước mơ...

vậy. Để sau đó, khi đã đọc xong rồi, người ta, với đức tính hào sảng và đầy sẻ chia của mình, lại để lại ở trên bàn cho những người đến sau chưa đọc. Ấu cũng là một nét đầy đáng yêu của văn hóa cà phê Sài Gòn.

Thời gian gần đây, một phong cách uống cà phê khá mới mẻ đã được hình thành, đó chính là kiểu uống cà phê bệt. Cách uống này đặc biệt được giới trẻ Sài Gòn ưa ái và xem như đặc sản riêng của mình. Bất cứ chỗ nào cũng được: dưới tán cây râm mát của công viên 30/4, mấy quán cóc nhỏ ven hồ Con Rùa hay trên những con đường rợp bóng xanh... đều có thể trở thành nơi lý tưởng để cà phê bệt. Ở đó, người Sài Gòn chẳng nề hà chi, kĩ tính một chút thì trải ra một tờ báo, còn không thì cứ thế phỉ phỉ bụi đi là đã có thể ngồi bệt xuống, cùng nhau hàn huyên biết bao nhiêu điều. Nó thoải mái và tự do như tâm hồn Sài Gòn khoáng đạt.

Chẳng cần câu nệ hình thức. Nơi chốn ấy, bầu không khí ấy là của người Sài Gòn, vậy nên nó dễ mang lại

vào thị trường Việt Nam, Starbucks cũng áp dụng triết lý đó với con người nơi đây. Tuy nhiên, người Sài Gòn, vẫn ưa thích hơn với cà phê phin, cà phê bệt truyền thống. Bởi chúng ta đã có nơi chốn thứ ba cho riêng mình: được hít thở trong bầu không khí Sài Gòn cùng với những người chiến hữu, đó đã chính là gia đình, thân thương không điều gì sánh nổi.

Nhiều người con sau bao năm xa cách, trở lại Sài Gòn, thấy cách uống cà phê bệt vẫn không khỏi ngỡ ngàng. Tuy nhiên, người ta vẫn thấy một sự quen thuộc lạ thường, bởi dù là một hình thức khác, thì nó vẫn mang trong mình cái gen không thể lẫn lộn của văn hóa thưởng thức cà phê đặc trưng mà chỉ Sài Gòn mới có. Chợt lại muốn nghỉ xa xôi... Không biết mai này, văn hóa cà phê ấy sẽ trưởng thành ra sao? Liệu, người Sài Gòn nói riêng và người Việt mình nói chung ở mọi miền trời xa lạ, thay bằng espresso, capuchino, latte... có thể thưởng thức một tách cà phê đúng vị quê hương nhất được không? Và xa hơn nữa, với văn hóa cà phê đặc biệt, độc nhất của mình, ta có thể trở thành nhà lãnh đạo cà phê thế giới – như giấc mơ mà nhiều doanh nghiệp cà phê trong nước đang ấp ủ được không?

Tháng 9 năm 2013, Thị trấn cà phê Việt trên đất Mỹ PhinDeli được khai trương. Tin rằng, trong tương lai, chúng ta sẽ còn làm được nhiều hơn thế (Ảnh: St)

Tin rằng, người thích uống cà phê nào cũng biết: Một khi được hâm nóng lại, cà phê sẽ trở nên đắng gắt, rất khó uống. Nó cũng tương tự như việc, chuyện quá khứ thì hãy để nó là quá khứ, đừng cố khơi lại bởi càng khơi lại nó càng làm chúng ta xấu đi. Việt Nam ruột thịt của ta đã và đang vượt qua quá khứ nhỏ bé của mình và cùng hòa ra biển lớn với rất nhiều cường quốc khác. Điều chúng ta cần không phải là sự hoài nghi, mà đó là một niềm tin. Như nhà thơ Lưu Quang Vũ cũng đã từng chiêm nghiệm: “Đời sống là bờ, những giấc mơ là biển/ Bờ không còn, nếu chẳng có khơi xa...”

SÀI GÒN

chất men cho người ta say chuyện, cộng thêm cả sự quảng giao đã ăn vào máu thịt: “Lòng em như chiếc lá khoai/ Đổ bao nhiêu nước ra ngoài

bấy nhiêu”, câu chuyện anh em bạn bè cứ thế mà thăng hoa trong cái nơi chốn giản dị của đất trời ruột thịt thân hương. Thế mới biết, nơi chốn quan trọng đến nhường nào. Cà phê Starbucks của Mỹ dẫn đầu trên nước Mỹ cũng chính bởi triết lý về nơi chốn thứ 3 đầy thôi! Starbucks luôn muốn tạo lên một nơi mà ở đó, người đến uống cà phê sẽ cảm thấy thoải mái thư giãn – là nơi chốn thứ ba, sau ngôi nhà và nơi làm việc của chính mình. Khi

Chúng ta không thể chắc chắn nếu hành động thì ta có thể biến giấc mơ đẹp ấy thành sự thật hay không? Nhưng có một điều chúng ta có thể chắc chắn rằng, nếu không quyết tâm thì chúng ta không bao giờ có được điều đó. Đừng giết chết bất cứ một giấc mơ nào, nhất là khi nó có nhiều khả năng trở thành sự thật. Đến lúc đó, người Sài Gòn nói riêng và người Việt nói chung, dù ở phương trời nào, sẽ thấy đáng hình quê hương ở gần mình hơn.

TRÀ GIANG

Cộng đồng Bắc Hà được coi là chợ phiên vùng cao lớn nhất miền Bắc, nằm tại thị trấn Bắc Hà, cách thành phố Lào Cai khoảng 70km. Được họp định kỳ vào chủ nhật hàng tuần, chợ Bắc Hà thu hút một lượng lớn hàng hóa, nhu yếu phẩm và vô cùng đa dạng những người dân tộc vùng cao đến chợ. Người ta đi chợ không chỉ để mua, để bán mà còn để nghe tiếng khèn môi, để hòa mình vào không khí náo nức nhộn nhịp, để ngồi uống rượu với nhau bên chảo thắng cố nghi ngút khói cho đến khi say mới về...

Tĩnh lặng

Chúng tôi đến Bắc Hà vào chiều ngày thứ bảy. Vắng tanh. Dù là một thị trấn buôn bán sầm uất với những cửa hàng bán quần áo, điện thoại không thua gì dưới xuôi, nơi đây vẫn mang lại cho tôi cảm giác yên bình như đang ngồi dưới gốc đa ngắm nhìn từng cánh cò bay trên đồng lúa chín...

Tối, ánh đèn hiu hắt. 8 giờ, tất cả mọi nhà đều đóng cửa, chỉ còn lại những quán nhỏ bán cháo, đồ nướng phục vụ cho khách ăn và uống rượu đêm. Lập cập chui vào một quán nướng nhỏ ngay ngã ba trung tâm thị trấn, ngồi nhăm nháp chân gà với rượu ngô, dù không khí lạnh của đêm vùng cao tràn vào tận sâu trong phổi, tôi vẫn cảm thấy vô cùng ấm áp.

Và rộn rã...

Tờ mờ sáng chủ nhật, ngoài chợ đã đầy ắp tiếng người. Những người dân tộc về đây từ rất sớm, dắt theo trâu, bò, những con chó nhỏ, rau củ quả và cả những gánh hàng ăn hay cặp lợn đi bán. Chợ được phân ra từng khu riêng biệt để tiện cho việc mua bán trao đổi, và tiện cho cả những du khách đến đây để tìm hiểu phong tục tập quán của nơi này. Dọc con đường vào chợ là những người bán nhỏ lẻ. Họ mang theo bất kì thứ gì có thể bán được, từ vài quả

Chảo thắng cố (Ảnh: Việt Hoàng)

thảo quả, vài mớ rau, thậm chí trong cái mẹt tôi nhìn thấy chỉ có hai quả trứng gà. Người ta đi chợ hồn nhiên vô tư, dù ồn ào náo nhiệt nhưng không hề xô bồ, ầm ĩ. Những sạp bán quần áo, thuốc nam thuốc bắc bên cạnh đồ nhôm, đồ nhựa, xa xa là khu bày bán rượu, rau củ quả, thịt sống,

Ấm áp

*"Rượu chưa uống mà lòng ngây ngất.
Phiên chợ tan mà anh chẳng muốn về..."
Dù đã từng nghe rất nhiều về Bắc Hà, một thị trấn nhỏ với rừng mận và chợ phiên, nhưng những gì tôi cảm nhận được về phiên chợ Bắc Hà trong lần đầu tiên đặt chân đến nơi đây vẫn còn quá nhiều sự ngạc nhiên thú vị..*

tôm cá, khu bán đồ lưu niệm, và nét đặc trưng không thể thiếu, còn mang đậm dấu ấn hoang sơ của phiên chợ vùng cao là khu bán gia súc và ẩm thực với thắng cố, thịt lợn đen, gà đồi,...

Bắc Hà hiện đại có một sự thay đổi rất lớn so với trước kia. Hình ảnh chồng chờ vợ cưỡi ngựa đi chợ, dắt theo con trâu hoặc mang theo ít hàng hóa, đến chợ, chồng ngồi uống rượu bên chảo thắng cố, vợ bán hàng xong dắt ngựa thồ chồng về nhà đã không còn. Bắc Hà phát triển, kéo theo đó là chất lượng đời sống của người dân tăng cao, họ đi chợ bằng Minsk, Waves, thậm chí có một số lượng không hề nhỏ Air Blade, Novou LX, Exciter,... Màu sắc sắc sỡ của váy áo thổ cẩm vẫn còn tràn ngập, nhưng thực chất đã không còn nguyên vẹn nét hoang sơ như trước. Những chị em ở đây giờ chuộng món phở hơn là thắng cố, chuộng mặc đồ của người Kinh hơn là quần áo truyền thống của dân tộc mình...

Không hổ danh là phiên chợ vùng cao lớn nhất miền Bắc, chợ Bắc Hà làm tôi thật sự được mở rộng tầm mắt. Từng sạp hàng chạy dài, từng khu riêng biệt, từng dòng người nối đuôi nhau tạo nên một bức tranh sống động đầy màu sắc. Có rất nhiều những cô gái trẻ chỉ khoảng tuổi tôi, thậm chí còn trẻ hơn tôi đi chợ gửi theo cả đứa con còn rất nhỏ, nói chuyện bằng đủ các thứ tiếng dân tộc mà tôi nghe đương nhiên không thể nào hiểu nổi. Tôi đã gặp, đã nhìn thấy rất nhiều bác tóc hoa râm, lưng đeo balo tay cầm máy

ảnh, lặn lội từ Hà Nội lên đây chỉ để tận hưởng không khí chợ trong một buổi sáng. Xung quanh tôi, khách du lịch nước ngoài rất đông, họ cũng đi vòng quanh chợ mua các sản vật địa phương, cũng uống rượu ngô, ăn thắng cố, cũng gật gù theo điệu khèn, tiếng nhạc.

Chợ Bắc Hà có một khu đặc trưng của chợ vùng cao, đó là khu bán gia cầm gia súc, chủ yếu là trâu, chó, lợn và gà. Chỗ bán trâu ở trên một ngọn đồi cao, ngay bên dưới là khu bán những thứ còn lại. Một con trâu ở đây có giá

bún miễn mì phở và thịt lợn, gà. Chảo thắng cố không bao giờ vơi giống như rượu không bao giờ cạn...

Lần đầu tiên ăn thắng cố, tôi đã bật cười vì suy nghĩ trước đây của mình. Thắng cố trong suy nghĩ của tôi là một bát nước vàng sánh, tất cả những gì người ta vớt vào đều nhừ ra bã. Hóa ra để có được chảo thắng cố kia không hề đơn giản. Được ra đời cách đây khoảng 200 năm, khi người Mông, Tày, Nùng về Bắc Hà cư trú, thắng cố ngon phải đủ nội tạng của ngựa, trâu và bò. Nội tạng sau khi được làm

sạch, thái miếng, cho vào chảo xào lăn với sả, lá chanh, ớt, nêm nếm vừa ăn, sau khi xào mới đổ nước vào ninh gần nhừ. Gia vị để ướp thắng cố, theo truyền thống phải có muối, thảo quả, địa diên, quế, lá chanh nướng thơm, tất cả tán nhỏ, ướp trước lúc đem xào. Hiện nay, để vị của thắng cố phù hợp với người dưới xuôi, rất nhiều nơi, ngay cả chợ Bắc Hà cũng thay đổi gia vị

của món ăn này, làm mất dần đi hương vị truyền thống của nó. Những người đàn ông đi chợ, dù đi một mình hay đông người, cũng đều gọi một bát thắng cố ngồi chén tạc chén thù. Từ đó, những mối quan hệ mới được hình thành, người ta nói chuyện với nhau từ nhiên hơn, gần gũi hơn, không phân biệt dân tộc, vùng miền, tuổi tác.

Chúng tôi nhận được rất nhiều lời mời ngồi chung bàn, ăn chung đồ, uống chung rượu. Người trên này vô cùng chân thật, mến khách. Tôi đã gặp chú Tú Giàng – người Nùng, sống cách chợ 40km. Biết chúng tôi là khách du lịch, chú đã kể về cuộc sống gia đình, cách chọn lợn ngon, quy trình làm thắng cố, cách nấu rượu. Rượu trên núi không nhẹ như dưới xuôi, 45 50 độ là chuyện rất bình thường. Người ta uống rượu không chỉ để vui mà còn để sưởi ấm. Nếu rượu nhẹ độ hơn, họ sẽ uống bằng bát. Chú Giàng còn nói rằng trên vùng núi này có rượu 70 độ, gần bằng cồn. Dù không quen không biết, nhưng chú vẫn cứ vô tư kể chuyện và nói đủ thứ trên trời dưới đất với chúng tôi, cho đến lúc bát thắng cố vơi đi. 12 giờ trưa, dù còn chưa xong câu chuyện, dù còn rất lưu luyến con người chân thật dễ gần này, chúng tôi vẫn phải xin phép chú ra về. Khi tạm biệt, chú đã dùng cả hai tay nắm tay chúng tôi rất chặt. Tình cảm của con người nơi đây thật sự chân thành đến mức không thể xóa nhòa.

Giữa trưa, chợ vẫn không thôi nhộn nhịp. Các sạp hàng có thể vơi người, nhưng chảo thắng cố vẫn chưa vơi. Người ta vẫn ngồi với nhau, nói chuyện với nhau cho đến khi không còn gì nhắm rượu. Xa xa, rừng núi ngút ngàn...

Điều cày vùng cao to khủng khiếp, rượu vùng cao uống bông rất hợm. Tạm biệt Bắc Hà! Tạm biệt một thị trấn nhỏ bé trong sương mờ, không hiện đại như Sapa nhưng lại làm cho con người ta lưu luyến mãi...

VIỆT HOÀNG

<https://tielun.hoptq.org>

Tạp chí Quê hương - Số 01 - Tháng 12/2013

Bắc Hà

Đường lên Bắc Hà (Ảnh: Việt Hoàng)

khoảng 20 đến 30 triệu đồng. Lợn chủ yếu là lợn đen của người dân tộc, được nuôi thả, thịt chắc, đỏ như thịt bò, ăn khác hẳn lợn tăng trọng dưới xuôi. Chó Bắc Hà lông xù, rất dễ thương, giá từ 300 đến 600 ngàn đồng. Người ta chỉ mang những con chó nhỏ đi chợ bán, nhưng loại chó này cũng giống như chó Phú Quốc, không thể mang về xuôi, chúng sẽ chết do thay đổi thời tiết và những thói quen sinh hoạt thường ngày.

Trong tiếng khèn rộn ràng, bên này là một tốp ngồi lại hút thuốc Lào, bên kia lại xúm đông xúm đỏ xem chơi gà. Những chiếc gùi lá, dao, chổi lần lượt được ngã giá trao tay. “Rượu này phải 4 chén mới say, chú mới uống một, chưa ăn thua!”... “Bánh bò ba nghìn, bánh dày trắng năm nghìn, mua đi em!”... “Xoong nhôm nổi nhôm bên đẹp rẻ đây, một trăm bốn cái nào bà con!”... Chợ cứ náo nhiệt như thế, cho đến khi những con người ấy thấy thấm mệt sau cả buổi sáng buôn bán trao đổi những gì họ mang đi và những gì họ cần.

Thắng cố nóng, chén rượu nồng...

Ẩm thực cũng được phân ra làm ba khu chính. Thắng cố,

Trên con phố Jalan SS21/56b Damansara Utama - một trong những khu vực đông đúc và tập trung nhiều tâm thương mại của thành phố Petaling Jaya, bang Selangor, Malaysia, có một địa chỉ ẩm thực Việt đang dần trở nên quen thuộc với cộng đồng dân cư nơi đây. Đó chính là cửa hàng bánh mì mang cái tên rất Việt Nam - Obanhmi - được thành lập bởi những người trẻ cùng có chung tham vọng quảng bá ẩm thực nước nhà đến bạn bè quốc tế.

Củ nhân của quán là hai chàng trai Nguyễn Mạnh Linh và Bùi Đức Cường, đều mới 25 tuổi. Sinh ra và lớn lên ở Hà Nội, lại học với nhau ngay cấp 2, sau đó cùng thỏa ước mơ đi du học Mỹ rồi quay trở về làm việc tại Sài Gòn, Linh, Cường là 2 người bạn thân thiết và “tâm đầu ý hợp” trong rất nhiều chuyện. Vì vậy, khi Linh đưa ra ý tưởng về Obanhmi và ngỏ lời mời cộng tác, Cường đã tán thành và đồng ý ngay.

Món ăn mới lạ ở Malaysia

Nói về lí do thành lập Obanhmi, Linh hồ hởi: “Nhóm muốn mọi người có cái nhìn khác về “fastfood” vì đó không phải chỉ là những gà rán hay khoai tây chiên nhiều chất béo. Bánh mì Việt Nam cũng là một đồ ăn nhanh nhưng lại rất tươi ngon và tốt cho sức khỏe với đầy đủ chất dinh dưỡng. Chúng mình luôn nghĩ rằng đồ ăn bổ dưỡng sẽ khiến con người trở nên tốt hơn. Vậy thì tại sao không làm cho thế giới này tốt đẹp hơn ngay chính từ Obanhmi?”.

Còn khi được hỏi tại sao lại là Malaysia, Linh kể, trong những lần công tác trước đó, anh đã có dịp quan sát và thấy rằng đây là một đất nước với văn hóa ăn uống vô cùng đặc trưng: 6 bữa/ngày! Không những thế, ẩm thực Malaysia có sự đa dạng trong cách chế biến và người dân quốc gia này cũng rất thích trải nghiệm những điều mới lạ, từ đồ ăn Á đến Âu. Tuy nhiên, so với những cửa hàng bánh mì Việt đã gây tiếng vang ở California, Melbourn, Sydney hay London thì người châu Á, mà cụ thể là người Malaysia, lại không mấy để ý đến loại loại bánh này trong khi lại khá quen thuộc với bánh mì baguette của Pháp. Chính bởi lẽ đó, Linh đã ấp ủ một kế hoạch mang bánh mì kẹp của Việt Nam đến với quê hương của tòa tháp đôi nổi tiếng Petronas.

*Linh và Cường trên một tờ báo của Malaysia
(Ảnh do nhân vật cung cấp)*

Với tầm nhìn đúng đắn và những tính toán hợp lí của hai ông chủ, Obanhmi đã được chú ý ngay từ những ngày mới khai trương. Ban đầu khách đến phần lớn vì tò mò với lời giới thiệu về “món ăn đường phố ngon nhất thế giới do Lonely Planet bầu chọn”, nhưng sau đó họ đã hoàn toàn bị chinh phục bởi những chiếc bánh mì Việt vỏ mỏng, giòn, ruột nở hơn bánh baguette Pháp, lại có thêm nhân rau, thịt vô cùng hấp dẫn.

Theo Cường, một ổ bánh mì ngon phải có đủ 5 thành phần cơ bản: bánh mì, pate, sốt trứng gà tươi (mayonnaise), đồ chua và thật nhiều ngò rí để người ăn đỡ ngán. Một điều mà thực khách khi đến đây ăn rất hài lòng là sự tinh tế trong cách xử lí, gia giảm nguyên liệu của Obanhmi. Thông thường pate gan nếu làm không khéo sẽ rất dậy mùi, nồng và khó ăn, thậm chí ảnh hưởng đến hương vị của cả ổ bánh.

Obanhmi

Hương vị Việt gi

Thế nhưng, những đầu bếp của quán, bằng cách nào đó, đã “phù phép” và làm biến mất mọi mùi vị “đáng ghét” để đem đến những chiếc bánh thơm ngon với chất lượng tốt nhất. Chỉ cần nhắm mắt thưởng thức cũng có thể cảm nhận được vỏ bánh mì giòn rụm quyện lẫn lớp pate mềm, nhuyễn, đậm đà, chút mayonnaise béo ngậy cùng cái vị thanh thanh, chua dịu và hương thơm nhẹ nhàng của rau củ. Tất cả kết hợp lại tạo nên một tổng thể đủ đầy mà vừa vặn, mang đến một trải nghiệm vị giác (và cả thị giác, khứu giác cũng như thính giác) độc đáo không thể trộn lẫn.

Một ổ bánh O Sunny (Ảnh: Foodnframe)

Hiện quán có 7 loại bánh mì kẹp với nhiều thành phần khác nhau để phù hợp với khẩu vị đa dạng của người Malaysia: O School (loại cơ bản), O Sunny (1 trứng), O M G (2 trứng), O BBQ (trứng và thịt nướng BBQ), Stew O (bánh mì sốt vang), O-Rolly (bánh mì nem) và mới đây là O-Gà (gà sốt teriyaki). Tất cả đều được bán với giá dao động từ 8.2 – 11.2 RM (tương đương 54.000 – 74.000 VNĐ) - một cái giá có thể nói là tương đối “mềm” nếu so sánh với mức sống cao và chi phí đắt đỏ ở Petaling Jaya. Ngoài ra, đồ uống là một điểm cộng đáng khen của Obanhmi dù trong danh sách hoàn toàn vắng mặt rượu bia. Hai thức uống đặc trưng của Việt Nam là cà phê sữa và trà chanh chính là nét mới lạ hấp dẫn những thực khách Malaysia vốn ưa khám phá. Và thật đáng mừng, hầu hết khách hàng đều tỏ ý khen ngợi vị cà phê hay nước trà thơm và luôn gọi kèm cùng bánh mì mỗi khi đến quán.

Khởi nghiệp trên đất khách: vui nhiều mà cũng lắm gian nan

Có được những thành quả ấy cũng là cả một sự kì công. 100% nguyên liệu của quán được đưa từ Việt Nam sang, luôn đảm bảo tươi và sạch. Ngay cả bánh mì cũng do chính Cường chuẩn bị, lo mọi công đoạn từ A-Z và nướng hằng ngày vào 4 khung giờ đều đặn. Nhắc đến đây, Cường vẫn còn nhớ như in những ngày anh mới bắt tay vào hiện thực hóa những ý tưởng của dự án – khi ấy còn đang nằm trên giấy. Với mong muốn tự mình có thể làm ra được những ổ bánh mì Việt “đích thực”, Cường đã quyết định nghỉ việc ở một công ty lớn và tìm đến các lò bánh mì suốt hàng tháng trời để học hỏi bí quyết. Nhiều lần bị từ chối nhưng Cường vẫn không bỏ cuộc. Thậm chí, có lúc anh chấp nhận trả cho người chủ lò một số tiền lớn chỉ để làm chân phụ việc không công nhằm tìm hiểu xem có điều gì đặc biệt trong công thức làm bánh của họ. Mọi nỗ lực bỏ ra cuối cùng cũng được đền đáp. Trong một lần tình cờ, mẹ của Cường đã liên hệ được với một người là đầu mối bánh nổi tiếng ở Thủ đô, có thâm niên trong nghề và sẵn sàng chỉ cho anh bí quyết...

(Xem tiếp trang 43)

Những biển thông báo với câu từ rất dí dỏm của Obanhmi (Ảnh do nhân vật cung cấp)

Ưa Lòng Malaysia

Hai năm ở xứ cờ hoa

"Tôi đặt chân đến Mỹ với không một thứ gì trong tay ngoài bằng cử nhân (chưa kịp lấy) ở Việt Nam mà ai cũng bảo là sẽ chẳng được công nhận. Houston chào đón tôi bằng một bầu trời xám ngắt, bằng cơn mưa không nặng hạt nhưng đọng lại thành những vệt dài trên cửa kính xe như đang khóc theo điệu bài hát Thành phố buồn mà radio đài người Việt đang phát..."

và Giấc

Tôi đi làm xa, cuối tuần trước về nhà, ngồi nói chuyện với ông cậu khá thân, cậu hỏi:
- Sao, hôm nay là tròn hai năm ngày ở đất Mỹ này, thấy thế nào?

Tôi im lặng, dù gần đây đã tự nhắc mình nhớ về ngày 7/11 này, nhưng khi nghe một người khác nói về nó, vẫn có cảm giác bồi hồi và lạ lẫm. Thời gian trôi qua nhanh quá...

Có một điều mà người ta khó có thể phủ nhận, là: những xứ sở nơi trời tây là thứ ánh sáng chói rực rỡ, hay như một cái hồ không đáy luôn cuốn hút ước mơ, mong mỏi của bao triệu con người ở khắp nơi trên thế giới. Đối với Mỹ – kẻ không phải cầm đầu nhưng lại là tên sừng sỏ nhất, thì điều đó lại càng đúng. Người ta hay nói về giấc mơ Mỹ. Người ta biện hộ cho việc mình muốn đặt chân tới đây bằng nhiều lý do khác nhau (vì vốn trên đời có kẻ nào vui khi bị gán ghép là sinh ngoại, chạy theo thứ hào nhoáng, phù hoa... đâu chứ?). I dreamed a dream – hai năm như bóng câu qua cửa sổ, giấc mơ Mỹ của riêng tôi vẫn đang tiếp tục – giấc mơ không hoàn toàn chỉ có hình dáng của bà bụt, ông tiên... mà còn có những tháng ngày buồn bã, thất vọng...

Tôi đặt chân đến Mỹ với không một thứ gì trong tay ngoài bằng cử nhân (chưa kịp lấy) ở Việt Nam mà ai cũng bảo là sẽ chẳng được công nhận. Houston chào đón tôi bằng một bầu trời xám ngắt, bằng cơn mưa không nặng hạt nhưng đọng lại thành những vệt dài trên cửa kính xe như đang khóc theo điệu bài hát **Thành phố buồn** mà radio đài người Việt đang phát.

Khi đặt chân xuống sân bay, hành lý của tất cả mọi người đều đi qua, chỉ hàng hóa của gia đình tôi bị giữ lại. Những cái áo, đôi giày... vừa mua ở Việt Nam, bị hải quan sân bay – một ông già Trung Quốc cau có, khó chịu – quy cho là đem sang Mỹ buôn bán mà không khai, để trốn thuế. Bằng thứ tiếng Anh lồm

bồm của mình, tôi bảo:

- Cái áo này có tầm 8\$, anh nghĩ chúng tôi bán lại được bao nhiêu?

Bao nhiêu hải quan sân bay quanh đó đều đồng ý, chỉ có ông ta trả lời:

- Tao không tin được bọn người Việt Nam. Đây là Mỹ. Chịu thì vào, còn không thì quay lại.

Thế là chúng tôi phải để hành lý lại, cứ chui tọt vào nước Mỹ đã rồi tính gì tính (tất nhiên là sau này, khi sân bay thuê người kiểm định giá trị tài sản, chúng tôi lấy lại mớ hành lý đó không một chút khó khăn gì). Đó, cái giấc mơ Mỹ của tôi bắt đầu bằng một hành động đầy phân biệt dân tộc như thế (dù ông ta cũng chỉ là người Châu Á – da vàng, mũi tẹt như tôi, hay ông nghĩ đất nước ông đứng ở vị trí cao hẳn hơn?) Tôi qua đây đúng lúc kinh tế Mỹ đang tụt dốc không phanh. Các cậu dì của tôi lớn lên ở đây, tốt nghiệp đại

Ơ Mỹ

học bên này, làm việc đã bao nhiêu năm, nhưng người thì thất nghiệp, người thì lo ngay ngáy sắp bị mất việc. Tôi bèn xin một chân chạy bàn và ôn GRE để gắng thi vào cao học. Tôi làm phục vụ bàn ở một nhà hàng Việt Nam, công việc cũng không có gì nặng nhọc, nhưng cũng chỉ làm được có tám một tháng là nghỉ, do kinh tế sứt sùi, nhà hàng ế ẩm, dân Việt mình tiết kiệm toàn mang theo đồ ăn đi làm, ít hẳn người buổi trưa ra

ngoài ăn.

Tôi cũng thử gửi đơn xin vào vài chỗ làm về công nghệ thông tin. Nhưng như đã nói, chẳng việc gì trong cả chục lá đơn apply, người ta chú ý tới một người học đại học mà chả ai biết là đại học gì, gọi điện thoại thì nói chữ được chữ không. Thế mà rồi tôi nhận được email từ một công ty ở Dallas, với link bài test kiến thức chuyên môn. Tôi hoàn thành chẳng khó khăn gì, lại đạt điểm cao nhất. Sau quá trình thử việc suôn sẻ, tôi chính thức được nhận vào làm. Ngày đó tôi mừng không kể xiết. Chẳng có bà bụi, ông tiên nào hóa đũa thần vào giấc mơ, chỉ có những đêm thức trắng, ngồi code đến mỏi nhừ cả tay, đau cả mắt mà thôi... Cùng thời điểm này, ba mẹ tôi cũng có việc làm (cũng gọi là khá đối với những người mới qua), em tôi xin được vào học đại học. Thật may...

So với năm đầu qua đây đây bờ ngõ, mọi thứ đều làm lại từ đầu, năm thứ hai ở nước Mỹ với gia đình tôi đã đi theo chiều hướng tốt hơn rất nhiều.

Công việc của ba mẹ tuy có hơi vất vả, nhưng thu nhập ổn định, không lo nỗi lo bị cho nghỉ việc. Ba mẹ tôi cũng dần hòa nhập hơn (dù tiếng Anh hai người vẫn chưa khá lắm). Cuối tuần ba hay lái xe đưa mẹ đi chợ mua đồ, sau đó mẹ về nấu ăn, ba thì lại lái xe đi vòng vòng xem ở đâu có garage sale không, hòng vác về nhà những đồ giá rẻ như cho. Cuộc sống với ba mẹ rất thanh bình. Có những buổi chiều, tôi lười nhác nằm trên nệm và nhìn ra ngoài vườn, thấy ba đang tưới nước cho cỏ và hàng cây một cách thật say mê. Đôi khi tôi nghĩ rằng, ba mẹ hòa nhập vào đời sống bên này nhanh hơn cả tôi. Điều đó làm tôi có cảm giác hơi buồn vì dường như ba mẹ đã dần quên đi Việt Nam. Tuy vậy, tôi không trách ba mẹ tôi. Mỗi người có một suy nghĩ của riêng mình. Ba mẹ có lẽ vẫn còn yêu Việt Nam, nhưng bao nhiêu biến cố khiến cuộc đời ba mẹ hoàn toàn bị thay đổi, đã làm hai người cảm thấy rằng mình không thuộc về Việt-Nam-hiện-tại nữa...

Còn bản thân tôi, nếu nhìn vào những gì đã đạt được thì không có bước tiến nổi bật như năm đầu tiên. Tôi vẫn làm công việc với

mức lương vừa đủ sống, được một lần tăng lương. Tuy hiện tại việc không nhiều lắm, nhưng khá là căng thẳng vì tuyệt đối không thể để sai sót xảy ra. Chỉ cần sai lầm khi gán một biển, gọi một hàm thôi... là đi nguyên hệ thống, thiệt hại có khi vài chục ngàn USD/ngày.

Năm rồi, tôi cũng bắt đầu đi học cao học. Thật ra, tôi không thấy tấm bằng master ấy giúp ích cho tôi được gì trong công việc hiện tại. Những thứ học ở trường vẫn luôn là những thứ nặng lý thuyết, dù bên Việt Nam hay ở đây cũng vậy. Lý do duy nhất khiến tôi bằng mọi giá lấy được tấm bằng master ấy là vì tôi nghĩ, trong tương lai, nếu tôi cần tìm một công việc khác với mức lương cao hơn, thì nó sẽ rất có ích.

Giờ đây nhìn lại, tôi tạm hài lòng với những gì mình làm được, khi vừa có việc làm gọi là khá, vừa được tiếp tục học lên cao.

Tôi chưa hoàn toàn thuộc về nước Mỹ. Tôi - từ trong thâm tâm, vẫn trọn vẹn là một người Việt như trước đó đã từng. Tuy nhiên, trong lòng nước Mỹ này, giờ đây tôi đã thôi lạc lõng. Điều đó xuất phát từ việc tôi ý thức được rằng: chỉ cần cố gắng là được. Tôi không tự cao, những gì tôi làm được tới giờ chả được tính gì là nhiều nhận, nhưng ít ra, tôi cũng bắt kịp đà tiến của các thanh niên bản xứ khác: có việc làm khi ra trường, hay học được tiếp lên cao học. Ngộ ra như thế mang lại cho tôi sự tự tin. Tôi, khi muốn, có thể hòa vào với người Mỹ. Tôi hoàn toàn thấy vui như là một phần của họ khi đội bóng của thành phố thắng giải này, giải kia... Khi đi offline một trong những forum lớn nhất bên này, tôi cũng cầm chai bia và xiên thịt nướng thoải mái trò chuyện, bông đùa.

Thế đấy, nếu phải tóm gọn về những gì mình đã làm được trong hai năm vừa qua, tôi nghĩ tôi chỉ dùng ba từ: sự tự tin. Tự tin rằng mình hoàn toàn không thua kém ai. Tự tin để sống, để làm việc, để học, để mơ tiếp cái giấc mơ Mỹ của riêng tôi và nghĩ về gia đình riêng của mình. Sớm thôi...

Hoàng Hải

(Houston, Texas, Hoa Kỳ)

DIỆU LINH (St)

Việt Nam - ASEAN

Những

Nguyễn Phú Thủ tướng Vũ Khoan (Ảnh: ST)

Sau Cách mạng tháng Tám, Bác Hồ rất chú trọng quan hệ với các nước Đông Nam Á. Có thể thấy điều này qua hàng loạt thư từ điện văn của Bác gửi cho các nhà lãnh đạo hồi đó. Đông Nam Á cũng chính là cửa ngõ chủ yếu nước ta đi ra thế giới bên ngoài trong kháng chiến chống Pháp. Chẳng thế mà các cơ quan đại diện đầu tiên của ta đã được thiết lập ở Bangkok và Rangoon nhiều đoàn của ta băng rừng qua Lào sang Thái, từ đó lần đường sang Miến Điện nay gọi là Myanmar, Ấn Độ rồi châu Âu. Nhưng lâu dần, trong thời “chiến tranh lạnh”, quan hệ với các nước trong khu vực xấu đi, một số nước thậm chí cùng Mỹ tham chiến ở Việt Nam. Sau khi Hiệp định Paris về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam được ký năm 1973 và sau khi miền Nam được giải phóng, đất nước thống nhất năm 1975, quan hệ giữa ta với các nước trong khu vực được cải thiện ít nhiều. Tuy nhiên từ năm 1979 khi nổ ra chiến tranh biên giới Tây Nam và ta giúp giải phóng Campuchia khỏi bọn diệt chủng thì quan hệ giữa Việt Nam với các nước trong khu vực lại chìm sâu vào vòng đối đầu, thù nghịch.

Bước vào thời kỳ đổi mới, ta đã đổi mới tư duy cả về chính sách đối ngoại nói chung và chính sách khu vực nói riêng, từ đó đã đánh tiếng sẵn sàng thiết lập quan hệ với

Trong chặng đường 18 năm gia nhập ASEAN (1995– 2013), bước phát triển mạnh mẽ. Bên cạnh đó, những thuận lợi và không hề nhỏ. Mời bạn đọc cùng khám phá những chuyện ít dưới góc nhìn chân thực mà hóm hỉnh của Nguyễn Phú Thủ. Bài viết được trích từ cuốn sách “Chuyện nghề chuyện

ASEAN và từ 1992 trở thành quan sát viên rồi 1995 gia nhập Hiệp hội. Kể về đoạn trường tham gia sinh hoạt ASEAN thì dài lắm, do đó chỉ xin chia sẻ vài cảm nghĩ về giá trị của việc ta tham gia tổ chức này.

Thứ nhất là, nhờ gia nhập ASEAN, quan hệ giữa nước ta với các nước trong khu vực đã chuyển từ trạng thái thù nghịch, đối đầu sang hợp tác vì hòa bình và phát triển. Nghe qua thì có vẻ khuôn sáo nhưng để đạt được điều này, cả hai bên đã phải trả cái giá khá đắt dài tới sáu chục năm! Đương nhiên mọi chuyện tùy thuộc vào lợi ích và tính toán của các quốc gia song quan hệ giữa con người với con người cũng đóng vai trò không nhỏ. Trong thời đối đầu, ở đâu các đại diện ASEAN cũng đi đầu trong việc chỉ trích ta. Thế nhưng khi đã cùng hội cùng thuyền thì bỗng chốc trở thành những người bạn thân thiết. Cái kiểu sinh hoạt thân tình như trong một gia đình cũng góp phần làm mờ đi những khác biệt, làm đậm thêm lợi ích chung. Trong ASEAN có cái lệ là mỗi lần họp SOM (quan chức cấp cao, thường là cấp Thứ trưởng Bộ Ngoại giao) hoặc bộ trưởng, cấp cao đều dành ra một buổi đánh gôn với nhau, phụ nữ thì đi shopping, chuyên viên thì cùng nhau hát karaoke, bữa ăn chung thể nào cũng có sấu riêng, sau Hội nghị Ngoại trưởng PMC (tức cuộc họp giữa ASEAN với các nước đối thoại) luôn có một bữa dạ tiệc (galla dinner), ở đó các vị quan chức bệ vệ, kể cả ngoại trưởng các nước lớn như bà Albright của Mỹ, ông Tiền Kỳ Tham của Trung Quốc, Alatas của Indonesia... bỗng lột xác hóa trang đóng kịch, hát múa, đùa cười như giới trẻ.

Mối lợi thứ hai là kể từ ngày ta gia nhập, ASEAN trở thành một trong những thị trường chủ yếu, một lực lượng đầu tư trực tiếp nhiều nhất ở nước ta. Tôi không muốn nêu con số khô khan làm gì vì ai cũng biết và thường xuyên thay đổi. Tuy nhiên, theo cách nói của miệng hiện nay thì mối quan hệ đó “chưa tương xứng với tiềm năng và quan hệ chính trị tốt đẹp cũng như lòng mong muốn của hai

ASEAN

ững chuyện chưa kể

Việt Nam đã khẳng định được vị thế của mình với những cơ hội mà đất nước ta có được khi tham gia tổ chức này là ai biết về hành trình hội nhập của Việt Nam trong ASEAN. Thủ tướng, Nguyên Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Vũ Khoan. “nghiệp ngoại giao” của ông xuất bản đầu năm nay.

các nước ASEAN nói chung đều theo đuổi chiến lược “hướng ra xuất khẩu”, tranh thủ đầu tư của nước ngoài nên đều liếc mắt nhìn sang các thị trường và đối tác giàu có như Mỹ, Nhật, Tây Âu và gần đây là Trung Quốc.

Điều thứ ba gây ấn tượng cho tôi là mỗi cuộc họp PMC và Diễn đàn khu vực ASEAN (ARF) lại có dịp thấy “ông to bà lớn” từ các nước đối thoại tế tự đầy đủ cùng ASEAN bàn thảo đủ chuyện trên đời. Đây là điều đặc sắc của ASEAN mà không tổ chức khu vực nào có được và đây cũng là dịp tốt để ta giao lưu với các nước và trung tâm lớn nhất trên thế giới cũng như nâng cao vị thế của nước ta. Nhân đây tôi muốn nhấn mạnh rằng, không phải thành viên ASEAN chắc gì ta sớm được tham gia ASEM, APEC, WTO... Theo thứ tự chữ cái, đoàn ta và đoàn Mỹ luôn ngồi cạnh nhau ngay từ khi chưa bình thường hóa quan hệ nên cũng có dịp trao đổi dăm điều ba sợi.

Điều thứ tư là vị thế mới nước ta có được khi là thành viên ASEAN. Đương nhiên vị thế đó có được do nhiều nhân tố tạo thành, kể cả chiến công trong quá khứ, vị trí địa-chính trị và địa-kinh tế cộng với sự ứng xử linh hoạt, biết điều

của mình và thái độ tích cực, chủ động đóng góp sáng kiến, giải pháp cho Hiệp hội. Có một điều lạ là chế độ chính trị - xã hội của nước ta khác hẳn các nước trong khu vực nhưng Việt Nam là nước duy nhất không có khúc mắc, phức tạp gì lớn với bất kỳ quốc gia nào trong Hiệp hội, trong khi giữa họ với nhau không ít trục trặc to nhỏ. Phải thú thật rằng, trong thời gian đầu khi mới tham gia ta có phần thụ động,

còn ở thế thủ, ít đề xuất điều gì có ý nghĩa. Lâu dần ta thích nghi và ngày càng đóng góp được nhiều hơn cho Hiệp hội. Nhớ lại “sự đóng góp” đầu tiên của cá nhân tôi là cái tên gọi “ASEM” (Diễn đàn Á - Âu), số là năm 1996 ASEAN nêu sáng kiến hình thành diễn đàn Á - Âu. Khi SOM họp để bàn việc này thì có vấn đề nên gọi tắt Diễn đàn này thế nào. Lúc đầu có đề xuất gọi là AEM nhưng mọi người không đồng tình vì trùng với tên gọi của Hội nghị Bộ trưởng kinh tế ASEAN do đó có người đề nghị gọi là EAM. Tôi bèn lên tiếng phản đối với lý

do ASEAN đề xuất, phải nêu tên ASEAN lên trước, và lại chúng ta ở châu Á, cần nêu cao vị trí châu Á, do đó nên gọi là ASEM. Sáng kiến nho nhỏ ấy được mọi người tán thưởng và tôi bình luận rằng đây là sáng kiến đầu tiên của Việt Nam với tư cách thành viên mới của ASEAN làm cho cả cuộc họp vui vẻ cười rộ.

Việc Thủ tướng Bộ Ngoại giao Lê Lương Minh giữ chức Tổng thư ký ASEAN càng khẳng định thêm sự tin tưởng của tổ chức này đối với Việt Nam (Ảnh: St)

DIỆU LINH (St)

1

Việt Nam

Vẻ đẹp

(Bộ ảnh của nhiếp ảnh gia Hoàng)

1. Làng muối
2. Đồi cát ở Phan Thiết - Bình Thuận
3. Dòng kênh ở huyện Châu Thành - H
4. Hoa anh đào bên hồ Tuyên Lâm - Đ
5. Hồ Đại Ninh - Lâm Đồng
6. Hàng cây thốt nốt trong nắng sớm
7. Ngư dân giăng lưới trên biển

<https://tieulun.hopto.org>

3

4

5

6

m

ệp bất tận

àng Nam)

Đồng Tháp
à Lạt

ở An Giang

DIỆU LINH (St)

Giấc mơ trưa Bao giờ

“Em nằm em nhớ

Một ngày trong veo, một mùa nghiêng nghiêng
Cánh đồng xa mờ, cánh cò nghiêng cuối trời
Em về nơi ấy, một bờ vai xanh, một dòng tóc xanh...
Đó là chân trời hay là mưa cuối trời
Và gió theo em trôi về con đường, và nắng theo em bên
dòng sông vắng
Mùa đã trôi đi những miền xanh thắm, người đã quên đi
những lần em buồn...
Từng dấu chân xưa trên đường em về giờ đã lên hoa
những cánh hoa vắng...
Người đã đi qua những lời em kể...
Này, giấc mơ trưa... Bao giờ em về?
Một tiếng chuông chùa”

Giấc mơ trưa! Chao ôi là khiến cho con người ta yếu lòng. Đó là khi, thức giấc giữa một ban trưa đầy mộng mị, ráo hoảnh nhìn ra cửa sổ, chỉ thấy độc mình ta giữa một bầu trời lạ, lòng chợt trào lên một cảm xúc hỗn độn. Cảm giác chênh vênh đó, cũng giống như những ngày thơ bé, khi mà tình giác không có hơi ấm quen thuộc của mẹ ở bên, ta sẽ thật bất an và khóc to để được vỗ về. Chợt nhận ra, dù ta trưởng thành, mạnh mẽ đến nhường nào, hay sẵn sàng đương đầu với thử thách trong cuộc sống ra làm sao, thì trong cái nghĩa tình mệnh mang với quê nhà thơ ấu, ta hoàn toàn vẫn như một đứa bé luôn kiếm tìm sự an toàn của hơi ấm quen thuộc, trở nên thật yếu đuối và bé nhỏ. Để rồi, tự nhiên thay, những gì dễ ru ta bình yên nhất chợt hiện hiện thật rõ trước mặt như một niềm an ủi. Rõ đến nỗi chỉ cần trở mình, mùa cũng trở nên nghiêng nghiêng. Khẽ ủa về là cả một thời thơ ấu: là cánh đồng, cánh cò, chân trời, tiếng chuông chùa, những dấu chân... Có một điều gì đó rất hiện sinh trong những sáng tác của Nguyễn Vinh Tiến. Nghĩa là, thay bằng việc để cảm xúc và trải nghiệm của tác giả chi phối đến suy tư của người nghe, ông chỉ mở ra cho ta một thế giới, mà ở đó chính ta là lãnh chúa trong thế giới ấy: có quyền thêm vào đó những gì mà mình muốn, có quyền cảm nhận theo những cách khác nhau bằng trải nghiệm của cá nhân; ở đó, những quy luật

vật lí khách quan không còn hiện diện, việc mình tan biến thành một cơn gió cũng không hề phi lí, mà hoàn toàn lại logic khi men theo quy luật cảm xúc ... Lòng người sâu thì không gian mở ra đa chiều bất tận, lòng người chật hẹp thì chân trời cũng chỉ gần ngay trước mặt thôi... Chính vì thế, giai điệu và lời ca ăn vào tâm hồn của người nghe một cách tự nhiên. Để đồng cảm nhất, đó chính là những người con lạc xứ. Cũng dễ hiểu thôi, đứa con xa quê nào mà chẳng ít nhất một lần mệnh mang một nỗi nhớ như thế, dù người ta có muốn hay không. Bởi quê hương, và những gì gắn bó với tuổi thơ, luôn nằm ở vị trí sâu nhất trong tâm khảm của mỗi người. Quê hương – không nhất thiết phải là một bức tranh hoàn chỉnh, mà hoàn toàn có thể là nét phác giản dị những vật thể cụ thể, với người này là cánh đồng, người kia là nhánh hoa dại vẫy thoi. Như nhà văn Aima-tốp ở xứ Kukurêu xa xôi, hai cây phong lại thấp sáng lên dáng hình quê nhà: “Dù ai đi từ phía nào đến làng Kukurêu chúng tôi cũng đều trông thấy hai cây phong đó trước tiên; chúng luôn luôn hiện ra trước mắt hệt như những ngọn hải đăng

Có những bài hát khi nghe ta tưởng như phải nắm rất chặt hồn mình, bởi nếu không, nó sẽ đi lạc vào một không gian mênh mông, đi sâu, sâu mãi cho đến khi ta không còn có thể điều khiển được nữa; để rồi khi trở về không thể rũ bỏ nổi sạch trơn những tự vấn sâu nhất trong lòng, nếu điều đó là tồn tại. Nhạc sĩ Nguyễn Vinh Tiến chính là một điều như thế, như con người của chính ông...

em Về...

đặt trên núi. Thậm chí tôi cũng không biết giải thích ra sao: phải chăng người ta vẫn đặc biệt trân trọng nâng niu những ẩn tượng thời thơ ấu...". Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở việc mở ra không gian quê nhà một cách vô thưởng vô phạt như thế, thì sẽ thật là một điều thiếu sót. Những ai nghe nhiều nhạc, đọc nhiều thơ, để ý nhiều đến những triết lí về kiến trúc của Nguyễn Vinh Tiến đều có thể dễ dàng nhận ra, điều mà ông hướng đến là chiều sâu suy tư của một con người tận tụy đi tìm câu trả lời cho câu hỏi cuộc đời. Gọi là câu hỏi cuộc đời, có lẽ cũng không phải là làm quá lên, bởi những sáng tác của ông, dù chủ

đề có là gì đi chăng nữa, cũng đều vắng vất sự băn khoăn về câu hỏi: "Tôi là ai? Tôi sẽ làm gì?" Không phải là làm gì cho chính mình, mà làm gì để bảo vệ, níu giữ và nổi bật lên được những giá trị mà Nguyễn Vinh Tiến cho là cái gốc, quan trọng như hơi thở của mỗi con người. Để đến khi, dù có đang ở đất trời Toulouse của nước Pháp xa xôi, trong những vần thơ, giai điệu của ông vẫn là cánh đồng, khói rạ... vắng vất ôm trùm cả một nỗi đau đau thường trực. Trong một cuộc tranh luận cách đây mấy năm, nhà thơ Nguyễn Hữu Hồng Minh có hỏi: đến bao giờ thì thơ Nguyễn Vinh Tiến mới thoát khỏi những ám ảnh nông thôn, ám ảnh tỉnh lẻ. Ông bảo đó không phải là ám ảnh, bởi nếu là ám ảnh thì nó chỉ là tác động từ phía ngoài. Còn đối với Nguyễn Vinh Tiến, cái văn hóa dân gian sinh ra cùng với ông, nuôi dưỡng ông, đối thoại với ông, mà nếu không có nó có lẽ không thể có được cái chất riêng của Nguyễn Vinh Tiến như ngày nay. Thế nên ông không bao giờ cố gắng thoát khỏi chum rế ấy, mà trái lại, như một chiếc lá xanh đang rất đương đại cùng với nắng và gió của ngày hôm nay thì rế cây đã len lỏi vào từng mạch đất, những trầm tích

của quá khứ.

Chợt nhớ đến mấy vần thơ của nhà thơ Nguyễn Bính:

"Hôm qua em đi tỉnh về

Hương đồng cỏ nội với đi ít nhiều"

Nhạc, thơ của Nguyễn Vinh Tiến cũng luôn day dứt về sự mất đi bản sắc đó. Như trong Giấc mơ trưa, nếu ai chịu khó dẫn thân mình vào cái thế giới nội tâm sâu thẳm, sẽ phát hiện ra, nhà thơ không chỉ dừng thế giới 3 chiều sống động thông qua 2 mặt phẳng của tờ giấy. Ông còn tạo ra một chiều thứ 4, đó là cái chiều hun hút của tâm trạng. Gió, nắng, sông, hoa, mùa, người, dấu chân... tất cả đều không chỉ dừng lại ở đó. Trong ước vọng trở về nơi chốn yên bình của người con xa nhà, ông kín đáo cho thấy một cái thở dài thật khê về cái chân lý: "Không ai tắm hai lần trên một dòng sông", dù muốn lắm. Mặc cho con người tân thời khát khao được ướm chân mình trở về thời tinh khôi chốn quê nhà, thì có những thứ đã bị che lấp. Mùa cũng đã trôi, người cũng đã quên, bờ sông trở thành hoang vắng, hoa dại cũng xóa vết chân để lại... Chỉ nắng, gió là còn bên mình trên đường tìm về những kỉ niệm đó. Trớ trêu thay, những thứ mất đi lại chính là những thứ tinh - những thứ đáng ra có thể ở bên ta mãi mãi; còn những thứ luôn động - như nắng, như gió... lại là điều còn sót lại... Cái mâu thuẫn đó, nhiều khi cũng xuất hiện trong cuộc sống hiện đại. Những thứ phù du luôn tồn tại và chực kéo ta ra xa khỏi chốn mà ta an nhiên nhất. Còn những điều quý giá, đôi lúc ta lại không giữ được. Và một khi, những chỗ dựa về mặt tinh thần gốc gác ấy mất đi, thì dễ khiến cho con người ta lạc bước, chấp nhận phó thác cho gió cuốn đi đến những nơi chốn mà ta không biết được mình cần và muốn cái gì để mà hành động. Cứ mãi hoài theo đuổi một cuộc sống mình không thực sự mong đợi, không mang lại những nụ cười thành thơi giòn tan giản đơn như ngày thơ bé... Để rồi chơi với trong Giấc mơ trưa của chính mình...

(Xem tiếp trang 40)

Hà Nội

Con thuyền

Phù sa...

Tác giả: Hồ Anh Thái

TÁC GIẢ: Nhà văn Hồ Anh Thái sinh năm 1960 tại Hà Nội, được xem như một hiện tượng văn chương của thế hệ văn nhân thời hậu chiến sau 1975. Tác phẩm của Hồ Anh Thái thường mang tính triết luận, bao quát số phận của người Việt và đất nước thời hiện đại. Những tác phẩm tiêu biểu: *Cõi người rung chuông tận thế*, *Mười lẻ một đêm*, tiểu thuyết *Đức Phật*, *Nàng Savitri và tôi*... Năm 2000, Hồ Anh Thái được bầu làm chủ tịch hội Nhà Văn Hà Nội cho đến 2010, là ủy viên ban Chấp Hành Hội Nhà Văn Việt Nam 2005-2010. Ông đã nhận rất nhiều giải thưởng về văn học. Bên cạnh đó, Hồ Anh Thái còn là một nhà ngoại giao, hiện ông giữ chức Tham tán công sứ, Phó Đại sứ Việt Nam tại Iran.

Đôi khi tôi tự hỏi cái ngày Lý Công Uẩn đến vùng bờ bãi phù sa ven sông Hồng, thấy những ráng mây vàng như một con rồng bay vút lên, chính ngày đầu tiên ấy ông đã ngắm con rồng Thăng Long trên mình ngựa hay trên thuyền?

Hình như một con thuyền có lẽ hợp hơn với người đầu tiên đến chọn đất xây dựng nên Thăng Long. Không loại trừ sự tô vẽ của người đời rằng ông ngồi hùng dũng trên một thớt voi hoặc một con ngựa chiến. Nhưng dải đất phù sa nâu đỏ ven dòng sông cũng đòi người đến khám phá ra nó phải cuời trên một con thuyền dề trên đầu sóng. Những hồ nước khắp trên đất Thăng Long cũng muốn rằng người đầu tiên đến đây phải có một con thuyền... Những con thuyền chập chờn luôn lách trong sương, qua lau sậy, mang chở trên đó bao nhiêu nỗi niềm, cả những mưu đồ bá vương.

Phải là thuyền. Sông dài bãi rộng. Trên bến dưới thuyền. Chài lưới. Canh tác lúa nước. Buồn bán vùng kẻ chợ. Người ấy cảnh ấy kéo dài ra đến một nghìn năm, đến bây giờ. Người bây giờ ngồi mà hình dung cứ tự đoan chắc với mình rằng Lý Công Uẩn ngày đầu đến đây bằng thuyền.

Chắc là thế. Bằng thuyền.

Có lần tôi ngồi nghe chuyện nhà văn Tô Hoài, cũng là một nhà Hà Nội học trực nghiệm đáng tin cậy. Nhân chuyện người Hà Nội gốc, ông nói rằng hiếm có lắm, Hà Nội gốc họa chăng chỉ có mấy anh chàng đánh cá ven sông Tô Lịch.

Ừ nhỉ, ngay như nhà văn Tô Hoài đấy thôi. Ông vẫn được coi là một nhà văn hiếm hoi người Hà Nội còn lại với chúng ta từ đầu thế kỷ trước, nhưng mà trước năm 1945 vùng Nghĩa Đô quê ngoại ông hằng đi về vẫn còn thuộc tỉnh Hà Đông. Hà Nội khi ấy chỉ là một mảnh bé xíu của nội thành Hà Nội bây giờ.

Hà Nội gốc bây giờ tạm chấp nhận tiêu chuẩn có ba đời sinh ra ở Hà Nội. Ông nội tôi sinh ra ở đây, cha tôi sinh ra ở nơi đây, và tôi nữa sinh ra ở nơi đây. Thế thì tôi là người Hà Nội... Cho dù gốc gác tôi ở Nghệ An, Quảng Bình, Thừa Thiên, hay từ những tỉnh đồng bằng Bắc bộ không xa. Hay từ những nơi thật xa Nam Bộ.

Nghe thế thì hiểu rằng Hà Nội gốc ba đời ở móng chân vẫn còn giắt bùn sông Hồng... Thế thì người Hà Nội là

những ai? Cũng như mọi thủ đô trên thế giới này thôi. Chưa đến London cứ tưởng người London nói tiếng Anh theo “kiểu thủ ô” rất chuẩn. Chưa đến Paris cứ tưởng người Paris chỉ toàn người sinh trưởng ở thủ đô hoa lệ. Những đô thị ở nước Mỹ thì khỏi nói, New York, Chicago, San Francisco, Los Angeles... Tất cả đều là những tụ điểm tập hợp dân tứ chiếng hay người tứ xứ cũng vậy. Khó mà tìm ra ở họ một mẫu số chung.

Hà Nội có lẽ cũng vậy thôi. Gốc gác ba đời ít ỏi đã nói ở trên. Đa số người Hà Nội bây giờ là “ngoại kiều”. Những Thanh kiều, Nghệ kiều từ miền Trung ra. Từ Hải Phòng, Nam Định, Hải Dương, Thái Bình lên. Từ phương Nam tập kết đến. Tinh hoa gốc rễ hun đúc ở đây. Tinh hoa từ mọi miền mang tới, giao kết hợp chủng mà tạo nên người Hà Nội. Lâu dần cứ cái gì thanh lịch, hào hoa, cao nhã, tinh tế... thì mặc nhiên đều được coi là của người Hà Nội. Chẳng cần phi rạch rồi phân định “của tôi trả tôi” làm gì.

Người Hà Nội là người sống trên dải đất ven sông Hồng. Người Hà Nội cũng là người Việt tới tận từng phân vuông vậy.

[...]

Còn nhớ đầu những năm 1980 người ta nhận thấy hiện tượng này: những người lú lo “Hà Lợi thanh nịch và lên thơ” thuộc hai loại: hoặc là dân ngoại thành, hoặc là dân chợ gởi. Các chàng các nàng chíp chíp kiu kiu trong vòng bán kính mười kilômét tính từ Bồ Hồ, ban ngày cấy lúa trồng rau trồng hoa, tối đến huỳnh huych đạp xe đến vũ trường, cứ dếp lê mũ cối mà đấngxinh. Vừa đấngxinh vừa bô bô một thứ tiếng Hà Nội đổ nhau xem đó là nở cao hay nở nùn.

Nhưng tại sao lại là dân chợ gởi nữa? Đám thanh niên chúng tôi hồi ấy tự giải thích thế này: đa số dân chợ gởi cũng từ các miền quê mới đổ tới. Ngay cả dân gốc gác vài đời định cư ở chợ gởi cũng quen dần lời ăn tiếng nói kiểu này. Một người khách mang hàng vào chợ là một con mồi. Cả một toán người ủa tới quây con mồi vào giữa, mồm nôm miệng mướn, mua tranh bán cướp. Những kẻ trả giá dìm giá ấy chỉ là “chân gỗ”, có nhiệm vụ uy hiếp cho con mồi hoang mang nhụt chí. Rốt cục chỉ có một kẻ chủ mưu đứng ra mua giá hời. Đám “chân gỗ” hầu như đều cố tình phạm lỗi phát âm elờ enờ, gây cảm tưởng quê kệch chất phác. Bao nhiêu người đã đứng khóc giữa chợ gởi vì cái thứ tiếng “hà lợi” quê mùa ngớ ngẩn ấy. Nhưng bây giờ, liệu có thể coi là Hà Nội đang tràn ngập cái thứ tiếng mà cách đây vài ba chục năm còn là tiếng ngoại thành, tiếng chợ gởi?

[...]

Tiếng Hà Nội không ngừng phát triển, như mọi sinh ngữ, sinh âm khác. Tiếng Hà Nội 1954, tiếng Hà Nội 1975. Hai thứ tiếng ấy vào đến phương Nam có bảo tồn đến mấy cũng không trụ vững được trước sức xâm nhập của môi trường và sự phát triển của ngôn ngữ. Lại. Người Nam bộ tập kết ra Bắc hai mươi mốt năm ít thấy pha tiếng, những người Bắc vào Nam dăm bảy

năm tiếng đã cứng cứng khê khê như giọng Thanh. Lại nữa... Đi khỏi Hà Nội 1954, rời khỏi Sài Gòn 1975, ngôn ngữ sống trong lòng đôi ba người như một tiêu bản sống chia rẽ chiến tuyến. Một người phiên dịch trong cộng đồng mở miệng nói: Ngôi nhà này hiện đại nhỉ. Bị chấn chỉnh ngay: Đây là nói giọng Cộng, phải nói là: Tòa Bìnđinh tân kỳ nhỉ. Nói sông núi đẹp tươi thì bị chỉnh thành ngôn ngữ của nửa thế kỷ trước: Non sông cẩm tú... Cố nữu giữ tính chiến tuyến và giai cấp của ngôn ngữ. Còn giọng nhiều ông bà già Việt Kiều đến bây giờ vẫn còn nói giọng 1954. Nghe lạ. Buồn cười. Quê quê thế nào. Tên cụ là Dư, chắc thế, cứ nhất quyết đòi viết đúng trong văn bản là Rư, phát âm cũng rung bần bật cả lưỡi lên, R-R-R-Ư, ngày xưa nhà cụ ở phố Thợ Nhuộm, chứ không phải Thợ Nhuộm. Nhà văn Tô Hoài mỉm cười: Tiếng Hà Nội ngày xưa đấy. Vậy ư? Nhưng tiếng Hà Nội bây giờ khác rồi: tròn, sáng, trong, vang, sang, nhẹ. Lại vẫn nhà văn Tô Hoài: Nhưng hơi điệu.

Điệu. Có lẽ vì véo von ngữ điệu. Lại nhẹ nữa. Ô hay nhỉ, tiếng nói càng phát triển lại càng nhẹ nhõm đi, nhưng thời đại thì ngày càng vạm vỡ, xô bồ. Cái ăn Hà Nội trong văn Vũ Bằng, Thạch Lam thanh cảnh tinh tế là vậy, nhưng bây giờ... Đến cả các nàng nói giọng nhẹ nhàng yếu điệu cũng đã có văn hóa ẩm thực khác.

Món ăn Hà Nội thời nay có lẽ cũng là sản phẩm của một thứ “hợp chủng thị”. Đã dậy mùi sặc sỡ như Trung. Đã nhiều gừng nhiều ớt như Nam. Đã nhiều sả như Thái, ngọt như Tàu, gây gây như Ý..

Miếng ngon Hà Nội vẫn còn đó. Nhưng đời sống đô thị chuyển vận tốc độ chóng mặt, thức ăn khó mà chỉ dành cho thiểu số người ngâm nga nhấm nháp bên lề dòng chảy. Ăn uống cũng nhanh lên, mạnh lên, hùng hục, quăn quật. Nhiều sáng kiến ẩm thực cho phù hợp thể sự. Bát phở thời bao cấp không phải ai cũng có tiền mà ăn mỗi tháng một lần, đến độ trí thức không còn nhớ định nghĩa “phở là gì?”. Vào quán phở chỉ ăn thuần phở thôi cũng đã là một sự kiện. Đôi ba kẻ phe phẩy, giàu có nhờ buôn bán, gọi thêm vào bát phở quả trứng gà chần, thứ nhất để tăng lượng prôtít bổ béo, thứ hai để chứng minh đẳng cấp có tiền. Bát phở đẳng cấp cú thể mấy chục năm, giờ thành món quen vị quen miệng. Phở trứng. Người sành ăn thì không sao quen được cái thứ phở giàu xổi tanh tanh ấy. Phở không chịu đựng lại, mấy bà

bán phở còn sáng kiến thả những viên thịt vào bát phở gà phở bò thành phở tổng hợp, phở mọc. Phở còn đi xa hơn, sang cộng đồng người Việt ở Âu Mỹ. Món ăn Âu ăn Thái vào Việt Nam phải điều chỉnh thế nào cho vừa miệng dân ta thì phở Việt Nam ở Paris ở Cali cũng phải cải biên như thế. Khối lượng cũng phải tăng lên ngồn ngộn trong những cái bát to như cái chậu. Phở ăn nóng cho đến thìa nước dùng cuối cùng là điều không thể thực hiện được trong cái bát phở xe lửa phở tàu bay ấy.

[...]

Nói thế biết thế, nhưng miếng ngon Hà Nội vẫn còn. Trong những người sành, thanh tao. Hiếm lắm. Nhưng hồn cốt văn hóa bao giờ cũng được bảo tồn nhờ một số ít. Đường như vậy.

Gia phong trong những nhà số ít ấy giờ đây ngấm lại thực ra lại mang tính toàn cầu. Trọng trung hiếu lễ nghĩa. Biết lắng nghe người đối thoại, biết đàm phán và biết thuyết phục. Không

thuyết phục được thì khôn khéo biết để cho đối tượng ra đi trong danh dự. Ăn thanh tao, mặc thanh lịch, bước đi đáng đứng thanh nhâ. Chữ thanh thường làm đầu. Bao giờ xử sự cũng tự nhiên, tự nhiên như người Hà Nội. Thoải mái. Tự tin. Không thích kẻ thù mình. Ăn uống không xô bồ hấp tấp nhưng cũng không cảnh về kiểu cách. Bát cơm bát phở phải ăn bằng hết, không được bỏ thừa một chút làm phép. Chúng tôi ngày ấy được giáo dục bằng chữ thanh, vào đời làm ăn là ổn ngay. Ra nước ngoài bỏ ngõ chưa biết rõ tập quán địa phương, chỉ việc xử sự như cha ông dạy bảo là hòa nhập tự tin được ngay. Không bị sốc văn hóa. Không bị mặc cảm mình vụng về quê mùa...

Người bốn phương tụ về, chỉ mượn cái bãi đất sông Hồng mà làm nên Hà Nội. Người ở đâu về đây lâu rồi cũng dần dần ra người dễ chan hòa, khoáng đạt. Trong cả nếp nghĩ. Trong cả nếp sống. Dễ. Thẳng hoặc dễ đến mức không kiên quyết bảo vệ điều mình tin...

Nhưng dễ bên này dao động sang phía bên kia quả lắc thành ra khó. Người khó thì thật là quyết liệt. Thời tiết khí hậu không ôn hòa bình ổn như phương Nam. Nóng đến điên người mà rét có thể chết người. Cư dân chịu tác động khí hậu ấy địa lý ấy nên cũng không sôi nổi ồn ào dễ dãi như người phương Nam. Cái kiểu tuần tiết của người anh hùng miền Trung trong thành Hà Nội là đúng kiểu Hà Nội. Ôm bom ba càng quyết

tử cho tổ quốc quyết sinh đường như cũng là cách chết thật là Hà Nội... Trong văn chương cái quyết liệt Hà Nội dễ thấy trong khí phách Nguyễn Trãi. Trong chua xót tận cùng Nguyễn Du. Trong cay chua về ngoài khao khát bên trong Hồ Xuân Hương. Những người nhắc tên đường như chứng minh cho một giả thiết dân gian: người Hà Nội thành danh đều phải là kết tinh văn hóa mọi miền; người tứ xứ, người khu Tứ khu Năm muốn thành danh đều phải xa quê mà đến với Hà Nội. Như thời nay người muốn làm ăn đều phải quy về đầu mối Sài Gòn. Hà Nội nữa.

Tôi có lần ra giữa sông Hồng dự một đám tang đặc biệt. Của một nhà thơ. Đặc biệt. Vì mong muốn cuối cùng của người quá cố là sau khi hỏa táng, di hài ông được thả xuống sông Hồng. Hình như mong muốn ấy chỉ có ở một con người thật lãng mạn. Tôi chắc là ông cũng đã biết nhiều về Phật giáo, Hindu giáo và văn minh Ấn Độ. Người Ấn từ thượng cổ gắn với những dòng sông lớn. Họ gọi đó là sông thiêng. Sinh ra được rửa tội trong dòng sông thiêng là may mắn lớn. Cả đời người một lần tắm nước sông thiêng là được giải thoát. Chết đi thì tro than nhất thiết phải về với sông. Về với sông tức là về với sông cha đất mẹ.

[...]

Người mê tín bảo đừng có hỏa táng. Nóng lắm. Gọi hồn không được. Hồn nào về được cũng đều kêu nóng lắm. Chẳng hóa ra niềm tin tâm linh của người Ấn là sai, họ chẳng có một linh hồn nào còn lại từ đồng tro tàn hỏa táng hay sao? Chẳng hóa ra những người được mai táng gọi hồn lên không có ai kêu dưới ba thước đất nằm rất lạnh? Bị cả triệu triệu sâu bọ còn trùng quấy quả? Giấc ngủ ngàn thu có cả cá trê bẹp đầu sùng sục xông vào?

Người Hà Nội bây giờ có mê tín hơn xưa? Tiền cho vàng mã khói hương ngày một ngày rằm đã thành một ngăn dành riêng trong vỏ não? Người Hà Nội ấy khó quen với việc rải tro xương xuống sông Hồng. Thì cũng phải dành lại một phần mộ, một chỗ nho nhỏ cho con cháu tưởng nhớ. Như thế không có một nắm đất con con thì đời sau sẽ không còn ký ức. Thì chẳng lẽ lại đem tro đi rải xuống sông, chết là xóa sạch mọi dấu vết? Như thế còn nhìn thấy một tấm bia thì người chết vẫn còn.

Không, người có danh lẫn người vô danh khi đến thế giới này đều chỉ là đũa hài nhi vô danh. Vậy khi ra đi cũng nên vô danh như hài nhi của một vòng đầu thai mới. Cái gì còn lại đều là cái khó nhìn thấy. Chẳng phải cứ tượng đài bia đá là còn.

Tôi lại vẫn nghĩ rằng hành trình cuối cùng của Lý Công Uẩn cũng là trên một con thuyền. Sau đó là dòng sông Hồng. Sau đó là phù sa.

Hết

(Một số đoạn trong tác phẩm đã được lược bỏ)

MỸ HẠNH (St)

K

“**V**à anh sẽ trở lại” là câu chuyện về Brian, sau tai nạn của người bạn thân Nicky, đã quyết định sang Việt Nam để tìm Su - một cô gái H'Mông mà bạn anh đã đem lòng yêu khi còn ở Việt Nam. Brian đã được Mai cứu khi gặp nạn. Tuy nhiên, cô lại có thái độ căm ghét anh. Lời giải đáp đến khi anh biết câu chuyện về Tráng Ly, chị của Mai, một cô gái H'Mông rất xinh đẹp đã đem lòng yêu một chàng trai người nước ngoài tên Jason. Cuộc tìm kiếm Su và cả những bí mật về Tráng Ly cũng dần được hé mở...

Ê-kíp thực hiện bộ phim:

Đạo diễn: Đinh Tuấn Vũ

Kịch bản: Trịnh Lưu Diệu Thúy

Nhà sản xuất: Thanh Sơn

Diễn viên: Khánh Linh (vai Mai),

Nicolas Nguyễn (vai Brian),

Thùy Linh (vai Tráng Ly)

HÀNH LINH

Cô gái H'Mông trong

Và anh sẽ trở lại

Tình cờ được biết về buổi casting phim *Và anh sẽ trở lại*, Khánh Linh - cô sinh viên năm thứ 2 trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương Hà Nội đã thử sức và được nhận vào vai một cô gái dân tộc người H'Mông. Lần đầu “đánh liều” với một vai diễn “nặng kì”, cô gái trẻ sinh năm 1994 này đã để lại nhiều ấn tượng khó quên về một người trẻ dám nghĩ, dám làm.

“Lần đầu đóng phim, Linh đã phải chuẩn bị cho vai diễn này thế nào?”

- Mai là một cô gái trẻ, trong sáng và rất mạnh mẽ. Linh cảm nhận Mai giống hệt mình, cũng hồn nhiên, sống lý tưởng, dám yêu và dám hận. Linh đã cố gắng đọc kỹ kịch bản nhiều lần để hiểu hơn về những bi kịch Mai đã chịu đựng trong quá khứ, về người chị của cô ấy. Đồng thời Linh cũng lên mạng tìm hiểu thêm về lối sống của người H'Mông để lấy tư liệu.

Thử sức với một bộ phim điện ảnh. Bạn có lo sợ rằng nó quá sức?

- Linh chỉ thấy rất vui sướng, bởi đây là lần đầu tiên Linh nhận được vai diễn quan trọng như vậy. Linh nghĩ, mình còn trẻ, tội gì không thử sức. Trước đó, Linh đã tham gia khá nhiều những vai diễn nhỏ, nên Linh hiểu cơ hội để được nhận một vai "nặng kì" như thế này thực sự rất quý giá. Ngoài việc “kết” tính cách nhân vật Mai, muốn được thử một vai diễn cô gái dân tộc thì làm phim này được đi xa nên Linh cũng háo hức lắm (cười).

Cảm xúc là một điều quan trọng để người diễn viên làm

toát nên cái hồn nhân vật. Bạn đã làm thế nào để có điều đó cho nhân vật Mai?

- Linh yêu và đam mê diễn xuất từ nhỏ, mặc dù nhà Linh không có ai theo nghệ thuật. Ngày đó, Linh cũng hay tham gia các hoạt động của câu lạc bộ thiếu nhi như diễn kịch, hát, múa nên cũng có chút kinh nghiệm. Nhưng quan trọng nhất là Linh luôn tự tin vào chính mình. Những ngày tháng quay phim trên Mộc Châu vừa qua, Linh đã hóa thân hoàn toàn vào Mai. Linh đã sống, suy nghĩ và trải nghiệm cùng Mai. Linh nghĩ rằng, khi hai trái tim đã thấu hiểu nhau thì mọi hiểu lầm khúc mắc sẽ được giải quyết. Chính vì vậy, khi diễn Linh luôn để cảm xúc đến tự nhiên theo từng phân đoạn của phim. Ngoài ra, đạo diễn Đinh Tuấn Vũ cũng giúp đỡ Linh nhiều, ngoài việc thường xuyên trao đổi thì anh Vũ cũng truyền cảm hứng bằng những bản nhạc để Linh nghe lấy cảm xúc từ đó.

Nghe nói trong một cảnh khóc của diễn viên nhí Khánh Huyền, chính Linh là người tạo cảm xúc cho em đó? Tôi rất tò mò muốn biết bạn đã tâm sự những gì?

- Huyền là một cô bé rất đáng yêu và giàu tình cảm.

Trong phim Huyền vào vai Cúc, con của chị gái Mai. Linh hơn Huyền chưa đến 10 tuổi nhưng ở trường quay Huyền luôn gọi Linh là “dì Mai”. Hôm đó trước một cảnh quay, Linh đã ngồi tâm sự với em như hai dì cháu, kể cho em nghe về những hoàn cảnh các bạn nhỏ bị cha mẹ bỏ rơi giống như bé Cúc trong phim. Và cảm xúc ứa về, ngay sau đó, hai dì cháu cứ ngồi ôm nhau khóc.

Cảnh diễn nào làm khó Linh nhất?

- Có lẽ là cảnh đi trên suối. Linh phải quay đi quay lại rất nhiều lần. Nước chảy khá siết và đá lại rất trơn. Trong kịch bản yêu cầu Mai phải đi thành thực như người bản xứ nên cả Linh và Nicolas có gặp đôi chút khó khăn. Kết quả là sau khi hoàn thành cảnh quay thì Nicolas bị ngã luôn xuống suối, nghỉ lại vừa sợ vừa buồn cười.

Và Anh sẽ trở lại là một bộ phim toàn người trẻ, rất vui – như bạn đã chia sẻ. Linh ấn tượng với bạn diễn nào trong phim?

- Đó là anh Nicolas, đóng vai Brian. Là người nước ngoài nhưng Linh thấy anh rất giống người Việt Nam và có thể nói tiếng Việt trôi chảy. Linh nhớ mãi hôm quay cảnh lần đầu tiên Mai gặp Brian trên đường. Hôm đó trời nắng chang chang, bản thân Nicolas cũng không được khỏe vì tối hôm trước vừa phải quay cảnh tắm mưa nên đã bị nôn thốc nôn tháo, nhưng anh vẫn gắng làm tròn vai. Cho đến cảnh Brian bị ngã và sau đó được Mai cứu thì Nicolas mệt quá cũng nằm xoài ra đường luôn.

Còn điều gì Linh cảm thấy tiếc sau khi đã hoàn thành vai diễn không?

- Linh chỉ tiếc khoảng thời gian chung sống với mọi người trên Mộc Châu thôi. Vui lắm, mỗi ngày là một trải nghiệm! Giống như một gia đình lớn vậy, có chia sẻ, có vui có buồn. Linh được đi thăm thú rất nhiều nơi ở đây, giữa núi rừng đối mặt với cái rét, cái nắng nóng, sự vất vả. Kỷ niệm Linh nhớ nhất là lần bị say nắng ở Mộc Châu. Hôm đó đang quay cảnh chợ thì Linh mệt quá, hoa hết cả mắt, ngồi sụp xuống đất làm các anh chị trong đoàn cuống cuống lo sợ. Nhưng may sao, nghỉ ngơi một lúc là Linh lại tiếp tục được công việc ngay. Thế mới biết cái nắng ở Mộc Châu không hề chan hoà dễ chịu như trên ảnh chút nào (cười).

Xin cảm ơn Linh!”

MỸ HẠNH (St)

Niệm tin Văn hóa

Khai trương bảo tàng về văn hóa dân tộc các nước Đông Nam Á

Chiều 30/11, tại Hà Nội, Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam đã khai trương tòa bảo tàng đầu tiên về văn hóa các nước Đông Nam Á. Phó thủ tướng Vũ Đức Đam, đại diện đại sứ quán các nước trong khu vực Đông Nam Á, các bảo tàng trong và ngoài nước tới dự. Bảo tàng tập trung vào 2 trọng tâm là văn hóa các dân tộc Việt Nam và các nước Đông Nam Á.

Tòa nhà bảo tàng Đông Nam Á có tên “Cánh diều” được hoàn thành sau 6 năm xây dựng. Đây là công trình kiến trúc hiện đại, được các chuyên gia Việt Nam và Pháp cùng góp sức.

Bảo tàng bắt đầu mở cửa phục vụ công chúng từ ngày 1/12/2013.

Đờn ca tài tử trở thành Di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại

Vào hồi 12 giờ 47 phút giờ địa phương (15 giờ 47 phút giờ VN) ngày 5/12, Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ của Việt Nam đã chính thức được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại tại Phiên họp Ủy ban liên chính phủ về bảo vệ di sản văn hoá phi vật thể lần thứ 8 của UNESCO diễn ra tại thành phố Baku, nước Cộng hoà Azerbaijan.

Việc ghi danh Đờn ca tài tử Nam Bộ vào Danh sách Đại diện có thể thúc đẩy việc trao đổi giữa các cộng đồng, nghệ sĩ và các nhà nghiên cứu; nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của di sản văn hóa phi vật trong phạm vi địa phương, quốc gia và quốc tế.

Tuần lễ Pháp tại Đà Lạt

Sự kiện Tuần lễ Pháp tại Đà Lạt kéo dài từ ngày 9 đến 15/12, nằm trong chuỗi các sự kiện năm Pháp tại Việt Nam, nhân dịp kỷ niệm 40 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước và 120 năm thành lập thành phố Đà Lạt.

Cùng với loạt sự kiện chính trị, văn hóa, giáo dục và kinh tế của năm Pháp tại Việt Nam diễn ra tại Hà Nội, TP HCM và nhiều tỉnh thành của Việt Nam, Tuần lễ Pháp tại Đà Lạt đánh dấu bước phát triển mới trong mối quan hệ truyền thống giữa Việt Nam nói chung và tỉnh Lâm Đồng, thành phố Đà Lạt nói riêng với nước Pháp.

MỸ HẠNH (St)

Món xôi dẻo thơm, bùi bùi vị đỗ xanh, giòn giòn, beo béo vị hành phi luôn là sự lựa chọn đầu tiên, không thể thiếu trong danh sách những món ăn yêu thích của người Việt vào mỗi sáng sớm. Làm xôi xéo không khó nhưng nhiều công đoạn. Trong số này, chuyên mục Bếp Việt sẽ hướng dẫn bạn cách làm món ăn này.

Xôi xéo

Nguyên liệu (cho 5 – 6 người ăn):

- 1kg nếp cái hoa vàng
- 1 nhánh nghệ tươi
- 200gr hành khô hoặc hành tím
- 1 bát cơm mỡ nước (nếu có mỡ gà càng tốt)
- 3 lạng đỗ hạt đã tách vỏ xanh

Cách làm:

- Nghệ tươi giã dập, pha với nước sao cho có màu hanh vàng
- Gạo nếp nhặt sạch trấu, sạn ngâm với nước nghệ đã pha; để qua đêm hoặc ngâm ít nhất 8 tiếng.
- Vớt gạo, để cho thật ráo, xóc gạo với một thìa cà phê muối cho thật đều để chuẩn bị đem đi đồ xôi.
- Bắc chảo lên bếp, bên dưới nồi hấp, để nước tương đối nhiều, để tạo nhiều hơi nước cho xôi mấy hạt và dẻo lâu. Chú ý : khi nước sôi, mới bắt đầu đổ gạo vào chảo.
- Khi gạo chín khoảng 80%, lấy đũa cả đảo đều xôi ; nếu thấy hạt gạo vẫn còn hơi rời rời, thì vẩy thêm khoảng nửa bát cơm nước; đảo đều và đập vào cho đến khi hạt gạo chín hẳn. Hạt xôi dẻo dính vào nhau, bóng mượt là được.
- Khi gạo chín, lấy 1 thìa canh mỡ rưới đều vào gạo, đánh đều chỗ:
 - Đậu xanh sau khi ngâm 3 tiếng cho nở, rửa lại nước sạch cho khỏi chua, đồ chín đỗ bằng chảo trong vòng 20-25 phút. Khi đỗ chín, mau chóng bỏ ra cối, giã mịn và nắm thành từng nắm tròn to bằng nắm tay người lớn. Để qua một bên.
 - Hành khô bóc vỏ lụa, thái khoanh ngang; phơi 1 nắng cho héo bớt nước; dùng mỡ nước phi hành đến khi hành bắt đầu chuyển qua màu vàng nâu nhạt thì tắt bếp; do mỡ rất nóng nên hành sẽ tiếp tục vàng thêm 1 chút nữa; vớt hành ra đĩa, để ráo mỡ, sẽ thấy hành bắt đầu giòn và thơm.
- Xôi còn nóng xôi ra bát hoặc đĩa; cầm nắm đỗ cắt vát xéo nắm đỗ thành từng lát mỏng, sao cho đỗ thành từng lớp, mỏng to, không rời nhau. Rưới 1 thìa súp mỡ đã đem phi hành lên trên xôi và cuối cùng rắc hành phi lên trên cùng.

Vậy là sau những công đoạn đơn giản trên, bạn đã có món ăn thơm ngon, bổ dưỡng cho cả gia đình rồi. Cùng vào bếp thôi!

Bún thịt nướng là món ăn vừa có thể làm điểm tâm, bữa chính hay bữa giữa đều phù hợp, rất ngon và hấp dẫn. Bún thịt nướng ở mỗi nơi đều giữ cho mình một hương vị đặc trưng theo khẩu vị của từng vùng Bắc, Trung, Nam. Để chế biến được món bún thịt nướng ngon, Bếp Việt có một số mách nhỏ giúp bạn.

Nguyên liệu:

- 300g thịt nạc vai, có chút mỡ nướng sẽ không bị khô.
- 3 thìa nhỏ mật, sả băm nhuyễn, gừng trắng, lạc.
- Muối, tiêu, đường, bột nêm
- Nước mắm, chanh, tỏi, ớt – Bún sợi nhỏ.
- Rau xà lách, cà rốt, hành lá rửa sạch, thái nhỏ, giấm
- Que tre tươi hoặc ngâm nước để xiên thịt.

Cách làm:

- Thái thịt nạc nướng vừa ăn, ướp các gia vị nước mắm, sả và thịt cùng hành lá và thịt, cùng hành lá và một thìa nhỏ bột nêm. Để cho ngấm gia vị.
- Xiên thịt vào que tre, xếp thịt trên than hoa, trở đều tay để thịt chín đều.
- Bào sợi cà rốt, nửa thìa đường nhỏ, ba thìa canh nước lạnh, nửa thìa nhỏ muối, nửa thìa nhỏ giấm, nêm hơi chua ngọt.
- Nước mắm chua ngọt pha gồm: đường, nước mắm, nước lọc cùng tỏi, ớt giã nhuyễn, trộn vào bát nước mắm thêm ít nước cốt chanh.
- Rang lạc vàng, giã nhuyễn; rửa sạch rau xà lách và để ráo nước.

Khi ăn, xếp rau xà lách đã thái nhỏ xuống dưới bát, bên trên để bún thịt nướng, cà rốt và rắc ít đậu phộng lên bề mặt thịt. Chan nước ăm chua ngọt trộn đều lên bề mặt.

LÊ HIỀN (St)

Bún thịt nướng

MAYA

Dấu ấn một thời đại

Ẩn mình kín đáo trong những khu rừng nhiệt đới Mexico và Guatemala, nhưng những chiến binh da đỏ Maya đã nhanh chóng trở nên oai hùng trước những ngôi đền linh thiêng, những công trình kiến trúc độc đáo và cả một nền văn hóa đặc sắc, kì bí. Dù đã qua hàng nghìn năm từ thời điểm thịnh trị đến diệt vong của đế chế này, cho đến nay, những bí ẩn xung quanh việc tồn tại một nền văn hóa tiến bộ nhưng đậm chất “thổ dân” vẫn khiến cho loài người tò mò, chú ý.

Cánh cửa mở ra một thời đại

Tồn tại cùng thời điểm với nền văn minh Andes, nền văn minh Maya đồ sộ đã được dựng lên bởi người Maya – một bộ tộc thổ dân châu Mỹ mà từ 2000 năm trước đây đã từng sinh sống ở bán đảo Yucatán của Trung Mỹ, thuộc đông nam Mexico, bắc Guatemala và Honduras ngày nay. Những công trình xây dựng đầu tiên của đế chế Maya có niên đại vào khoảng năm 1000 TCN. Nhưng lúc này, nền văn minh Maya chưa tạo cho mình được một điểm sáng nào vì nhiều nền văn minh xung quanh cũng đang được hình thành và có sự ảnh hưởng qua lại, có những thời điểm trùng lặp. Nhưng chỉ một thời gian sau đó thì nền văn minh Maya đã nhanh chóng thoát ra, phát triển riêng và tạo ra văn hóa đặc sắc riêng của mình.

Từ đây, một cánh cửa mới mở ra với những người da đỏ Maya. Những phút giây huy hoàng chói lọi, những khoảnh khắc trầm lại theo tạo hóa thiên nhiên. Tất cả đều được ghi dấu tại vùng đất Trung Mỹ này.

Nền văn minh rực rỡ của nhân loại

Các công trình xây dựng của người Maya có lẽ là dấu ấn rõ nét nhất còn

lại đến ngày nay. Các nhà khảo cổ hiện vẫn miệt mài khai quật những ngôi mộ khá đặc biệt trên các quả núi, trong rừng sâu. Những ngôi mộ khổng lồ xa xưa là tiền đề cho những kiến trúc kim tự tháp. Có tới cả trăm kim tự tháp vẫn còn tồn tại khá nguyên vẹn, rải rác trong các rừng sâu, nơi vốn là trung tâm quyền lực của các quốc gia Maya cổ. Giới khảo cổ cho biết, nền văn minh Maya đã tạo ra hàng loạt thành phố lớn vào thời kỳ năm 800 đến 400 trước Công nguyên. Những thành phố nổi bật nhất là Nabke (thuộc Guatemala), Chichen Itza, Yaxchilan, Oxkintok, Palenque, Dos Pilas, Uaxactun, Altun Ha, Bonampak. Những khu đô thị của người Maya có sức chứa hàng vạn người. Chúng được xây dựng hoàn chỉnh và hiện đại.

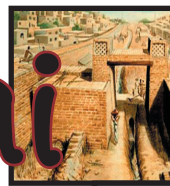
Không chỉ vậy, lịch của người Maya còn là một thành tựu vô cùng tiến bộ. Người Maya rất chú trọng đến việc ghi chép lại lịch sử của con người. Tuy không phải những người đầu tiên nghĩ ra lịch, nhưng họ cũng tự tạo ra 4 hệ thống lịch riêng cho những giai đoạn riêng. Tùy vào nhu cầu, người Maya sử dụng vài loại lịch khác nhau hoặc kết hợp hai loại lịch để ghi chép một sự kiện. Người Maya sử dụng hệ lịch Tzolk'in,

Haab, hệ lịch tròn và hệ lịch Long Count (đếm dài).

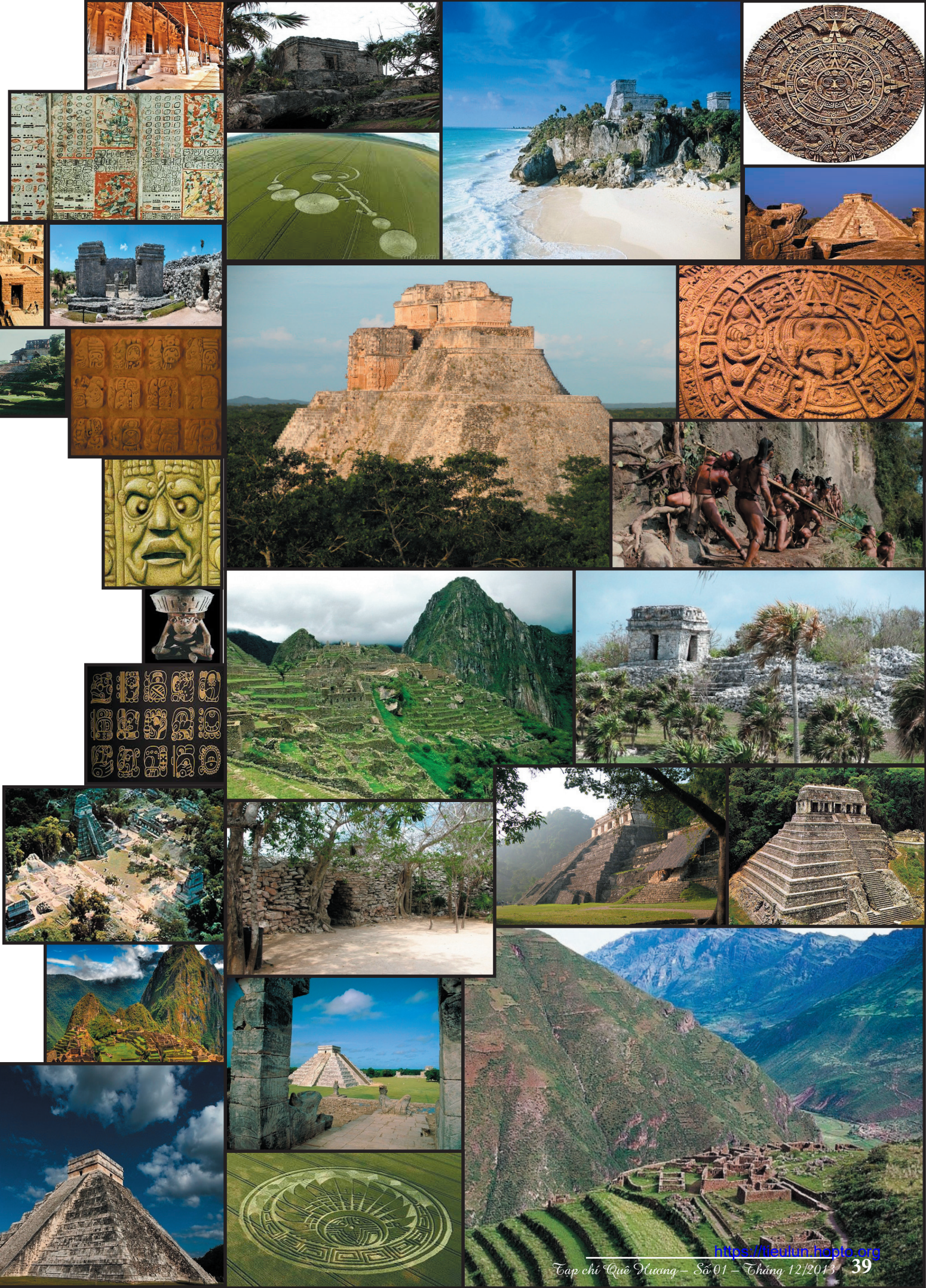
Theo lịch của người Maya, độ dài của một năm gồm 365 ngày, thời gian Trái Đất quay hết một vòng quanh Mặt Trời. Cách tính này chính xác hơn rất nhiều lịch được châu Âu sử dụng vào thời đó. Không chỉ có những công trình kiến trúc độc đáo đồ sộ, bộ lịch tiến bộ mà nền văn minh Maya còn có dấu ấn sâu sắc bằng chữ viết. Mới đây, các nhà khảo cổ học khám phá ra một hệ thống chữ viết kiểu chữ tượng hình của người Zapotecs ở thung lũng Oaxaca, phía nam miền Trung Mexico. Hầu hết chữ viết sớm của người Maya chỉ xuất hiện trong khoảng năm 150-250.

Hệ thống chữ viết Maya là một chuỗi của các ký hiệu âm và dấu tốc ký. Nó được xác định như những ký hiệu tốc ký hay hệ thống chữ viết dưới dạng biểu trưng, mà các ký hiệu biểu thị một từ có chủ đích. Chúng là một hệ thống chữ viết duy nhất của tiền thời kỳ Tân Thế Giới của Colombo dùng để trình bày một thứ ngôn ngữ của dân địa phương. Trong tổng thể, hệ thống chữ viết của người Maya có hơn 1000 kí hiệu khác nhau,...

(Xem tiếp trang 38)

<https://tieulun.hopto.org>

MAYA...

(tiếp theo trang 38)

...mặc dù có một vài các ký hiệu có thay đổi cách viết và ý nghĩa từ, nhưng rất nhiều bản viết thể hiện rất ít khác nhau ở các địa điểm khác nhau.

Cánh cửa khép lại thời đại huy hoàng

Qua việc giải mã phần lớn lượng chữ viết khổng lồ của người Maya khắc trên các phiến đá giới khoa học đã hiểu được phần nào nguyên nhân diệt vong của nền văn minh này. Chẳng dân tộc hay quốc gia nào khác giết dân tộc Maya, mà họ tự tìm tới bờ vực của sự diệt vong. Người Maya không yêu chuộng hòa bình, thiên nhiên như chúng ta nghĩ. Họ thực sự hiếu chiến và khát máu. Hàng loạt cuộc chiến tranh đã xảy ra trong nội bộ các quốc gia của người Maya. Trong thời kỳ chiến tranh, rất nhiều người Maya chết đói. Việc khai thác rừng quá mức cũng khiến môi

trường thay đổi, lượng nước ngầm giảm dần. Hơn nữa, vùng đất của người Maya còn hứng chịu những thời kỳ hạn hán khốc liệt, kéo dài hàng trăm năm.

Cuối thế kỷ thứ 9, các con kênh do người Maya đào không còn nước. Dù khoa học kỹ thuật thời kỳ đó phát triển mạnh, người Maya vẫn không thể đào sâu xuống lòng đất tới 150 m để lấy nước. Thiếu nước, nền nông nghiệp đình đốn, người Maya thiếu lương thực. Trong khi các cuộc xung đột đẫm máu vẫn xảy ra triền miên, khiến các nền văn minh này dần biến mất. Như một quy luật của tự nhiên, không một đế chế dù từng hùng mạnh đến chừng nào có thể tồn tại suốt đời. Theo các nhà khoa học, hiện nay vài triệu người là hậu duệ của người Maya đang sống ở vùng Trung và Nam Mỹ. Nhưng thực dân Tây Ban Nha đồng hóa họ suốt mấy trăm năm nay, khiến mầm mống cuối cùng của văn minh Maya cổ xưa biến mất hoàn toàn. Một đế chế nữa lại lùi sâu vào lịch sử.

LỆ THU

Giấc mơ trưa...

(tiếp theo trang 27)

Nguyễn Vinh Tiến đã từng tự vấn mình về những điều như thế từ những năm 20 tuổi, cái tuổi bản lẻ của tuổi trẻ... Câu hỏi ấy theo đuổi ông, dai dẳng cho đến ngày nay. Nhưng, câu hỏi đó tuyệt nhiên không hề là một câu hỏi không lời đáp. Chỉ là thời gian để tìm ra nó hơi lâu, và công sức để gọi tên nó thật rõ cũng thật mệt nhọc, dễ khiến người ta nản lòng rồi bỏ ngỏ mà thôi. Cách đây khá lâu, người ta hỏi Nguyễn Vinh Tiến ông đã tìm ra cái bản sắc cho kiến trúc đô thị Việt hay chưa, ông bảo ông chưa thấy nhưng đã thấp thoáng con đường,... dù là khó đi đến mấy thì vẫn phải bước để tạo nên những dấu chân quen thuộc cho người khác lần theo. Thế mà gần đây, ông đã thốt lên, nghe như một sự vui mừng vì nước mình không phải là ngoại lệ trên quá trình phát triển:

“Lịch sử các đô thị
Chúng cũng duy lý
Rồi lại chạy loạn lên y hệt chúng ta...”

Nghĩa là, sự “chạy loạn lên” trong kết cấu đô thị hiện nay ở trong nước, nó cũng bình thường lắm, như một đứa trẻ muốn trưởng thành thì phải trải qua tuổi vị thành niên mà không thể không mắc những sai lầm vậy. Cũng tương tự như

thế với những giá trị cốt lõi khác. Tin rằng, đấy chính là một sự lạc quan trên đường đi tìm câu trả lời về bảo tồn bản sắc dân tộc của không chỉ Nguyễn Vinh Tiến mà còn của rất nhiều người con Việt ở mọi miền năm châu. Không biết, cuộc hành trình ấy còn kéo dài đến bao lâu và gian khó như thế nào. Tuy nhiên, có một điều mà Nguyễn Vinh Tiến có thể chắc chắn, đó chính là, ông không hề cô đơn trên con đường đi tìm câu trả lời! Bởi, khi mà Giấc mơ trưa tưởng như đã gần như đóng lại, thì tiếng chuông chùa vẫn còn lay động lòng người và day dứt mãi không thôi, tồn tại một cách kiêu hãnh và hiên lành không bao giờ biến mất trong lòng những người con Việt, như sự bất diệt của nhân dân...

TRÀ GIANG

<https://tieulun.hopto.org>

Lễ hội Chichibu

Chichibu Yomatsuri là một trong ba lễ hội rước kiệu lớn nhất ở Nhật Bản, sau hai lễ hội là Gion Matsuri và Takayama Matsuri của thành phố Kyoto. Lễ hội Chichibu đã có lịch sử hơn 2.000 năm và được tổ chức vào ngày 2 và 3 tháng 12 hàng năm tại thành phố Chichibu, tỉnh Saitama, Nhật Bản.

Các sự kiện chính của lễ hội sẽ diễn ra vào ngày thứ ba của lễ hội. Vào buổi chiều tối, 6 chiếc kiệu sẽ được đặt tại mỗi quận của thành phố và các ngôi đền. Tất cả sẽ được trang trí rực rỡ với đèn lồng, thảm trang trí và rước đi khắp các con phố trong tiếng nhạc bằng trống và sáo rộn rã. Sáu chiếc xe diễu hành sẽ được kéo bằng dây về phía hội trường.

trường
thành
phố bởi
hàng

trăm tín đồ,
mỗi chiếc xe
đại diện cho
một vị thần
bảo vệ của thành phố.

Tiết mục được mong chờ nhất diễn ra tại quảng trường ngay trước hội trường thành phố, khi cỗ xe cuối cùng được kéo lên đường dốc dẫn đến quảng trường và xếp thành hàng ngay ngắn. Từ 19:30 đến 22:00, một màn trình diễn pháo hoa rực rỡ sẽ được bắt đầu, du khách có thể nhìn thấy quang cảnh rực rỡ này từ nhiều nơi trong thành phố. Cả thành phố như bừng sáng bởi những màn pháo hoa đầy màu sắc trên bầu trời đêm. Màn rước kiệu và trình diễn pháo hoa được diễn ra hoành tráng. Những màn hình lớn sẽ được đặt ở khắp nơi để truyền hình trực tiếp, phục vụ những du khách tham gia lễ hội không có cơ hội đứng gần nơi biểu diễn.

Quang cảnh lễ hội Chichibu

Du khách tới dự lễ hội Chichibu cũng sẽ có cơ hội được thưởng thức đặc sản Nhật Bản trong những quầy hàng trên phố và nếm amazake, một loại rượu gạo ngọt đặc trưng để làm ấm người, xua đi cái lạnh mùa đông.

Diễn viên trong lễ hội Gishi-sai diễn lại màn tự sát nổi tiếng của các Samurai (Ảnh: St)

Lễ hội tháng 12

tại Xứ sở hoa Anh đào

Có thể nói, tháng 12 là khoảng thời gian được người dân trên đất nước Nhật Bản mong chờ nhất bởi những lễ hội vô cùng đặc sắc nơi đây. Đó là những lễ hội mang ý nghĩa quan trọng, không chỉ thu hút người dân xứ sở hoa anh đào mà còn hấp dẫn du khách bốn phương đến thưởng lãm và tham gia.

Lễ hội Gishi-sai

Gishi-sai, còn được biết đến với cái tên Akoh Gishi-sai, là một lễ hội được tổ chức tại Đền Sengakuji hàng năm nhằm tôn vinh bốn mươi bảy thuộc hạ trung thành ở Akoh.

Lễ hội dựa trên một truyền thuyết nổi tiếng của Nhật Bản về bốn mươi

bảy Ronin, còn được gọi là Ako Gishi, được biết đến như là chủ đề của vô số bộ phim truyền hình và các sản phẩm sân khấu mang tên Chushingura. Các samurai đã báo thù cho vị chúa của họ bằng cách giết chết kẻ thù của mình, Kira Kozukeno-suke, và sau đó tiến hành nghi thức tự tử để bày tỏ lòng trung thành của mình. Đây là một trong những câu chuyện mà người Nhật Bản yêu thích nhất.

Đền Sengaku-ji, nơi nổi tiếng với các ngôi mộ của 47 vị Samurai, thường tổ chức lễ hội 2 lần mỗi năm vào mùa xuân và mùa thu. Vào ngày 14 tháng 12 hàng năm, lễ hội sẽ được tổ chức trên phạm vi cả nước. Đến với ngày hội này, du khách sẽ được hòa mình vào dòng người tham gia diễu hành qua các con phố với những người nam trong trang phục samurai và nữ trong trang phục kimono truyền thống. Các diễn viên Nhật cũng sẽ diễn lại màn kịch tự sát nổi tiếng đã đi sâu vào tiềm thức của người dân xứ sở hoa anh đào. Đây là dịp tốt cho những người thích tìm hiểu nền văn hóa độc đáo của đất nước Nhật Bản xa xôi.

MỸ LINH (St)

Quần vợt Việt Nam MỘT KHỞI ĐẦU MỚI?

Với những thành tích ấn tượng của quần vợt Việt Nam trong thời gian gần đây, người hâm mộ hoàn toàn có thể trông chờ vào một tương lai tươi sáng của nền thể thao nước nhà.

Những dấu hiệu khởi sắc

Chỉ trong vòng 3 tháng gần đây, đội tuyển quần vợt Việt Nam đã mang lại cho người hâm mộ hai bất ngờ lớn: 5 huy chương đồng tại giải vô địch Đông Nam Á vào cuối tháng 11 tại Thái Lan và trước đó là giành quyền thăng hạng tại giải Vô địch đồng đội nam Thế giới Davis Cups vào tháng 9.

Hoàng Thiên (phải) chia vui với 2 đàn anh Quốc Khánh, Minh Quân (Ảnh: St)

Cần phải nói đây thực sự là những thành công vang dội của đội tuyển quần vợt quốc gia nếu biết rằng mục tiêu của đội tuyển tại Davis Cup năm nay là trụ hạng ở nhóm II khu vực Châu Á - Thái Bình Dương. Vượt qua kì vọng, các tay vợt của chúng ta đã giành quyền lên chơi tại nhóm III năm 2014. Tiếp nối thành công tại Davis Cup, ngay sau đó tại giải Vô địch Đông Nam Á, đội tuyển đã giành 5 huy

chương đồng. Đây là thành tích tốt nhất của đội tuyển tại giải đấu này. Những thành công ấn tượng ấy đã khiến người hâm mộ thể thao có một cái nhìn khác về làng banh nỉ Việt Nam.

Nói đến quần vợt Việt Nam chắc hẳn phải kể đến những cái tên như Đỗ Minh Quân hay Lê Quốc Khánh cũn g những thành tích mà họ đã đạt đ ợ c , đặc biệt là hai tay vợt

Lý Hoàng Nam và Nguyễn Hoàng Thiên. Hoàng Nam hiện đang giữ kỉ lục là tay vợt trẻ nhất Việt Nam đăng quang ngôi vô địch quốc gia khi chỉ mới 15 tuổi 8 tháng, xô đổ kỷ lục do tượng đài quần vợt Việt Nam là Đỗ Minh Quân thiết lập hơn 10 năm trước đó - đăng quang lúc 18 tuổi 8 tháng. Đây cũng là lần thứ 2 liên tiếp chàng trai đến từ Tây Ninh đăng quang tại giải đấu cao nhất của quần vợt Việt Nam. Anh

cũng đã dành được danh hiệu U18 ITF nhóm 5 lần đầu tiên trong sự nghiệp khi chỉ 14 tuổi. Còn Hoàng Thiên được giới hâm mộ quần vợt trên cả nước biết đến với nhiều danh hiệu từ khi anh chưa tròn 13 tuổi. Hiện thứ hạng cao nhất của Hoàng Nam trên bảng xếp hạng của Hiệp hội quần vợt nhà nghề ATP là hạng 1891 và của Hoàng Thiên là 1368.

Quần vợt Việt Nam còn có những tay vợt kì cựu như Minh Quân, tay vợt giữ kỉ lục vô địch quốc gia trong 10 năm liền, với thứ hạng cao nhất tại ATP là 1002, hay Quốc Khánh, với vị trí thứ 1317. Đây là những tay vợt tên tuổi trong làng quần vợt Việt Nam.

Tuy nhiên, hãy làm một phép so sánh nhỏ. Thứ hạng cao nhất trên bảng xếp hạng của ATP mà 2 tay vợt này giành được là khi các anh 22 tuổi, còn với Hoàng Nam và Hoàng Thiên thì con số đó chưa chạm đến 18. Tầm Huy chương Đồng của Minh Quân tại Giải quần vợt vô địch Đông Nam Á 2013 có thể nói là thành tích tốt nhất mà anh đạt được trong sự nghiệp của mình, còn Hoàng Nam và Hoàng Thiên đã có những thành tích đáng nể ngay từ khi còn rất nhỏ tuổi. So sánh như vậy mới thấy được quần vợt nước nhà hiện nay phát triển như thế nào.

Sự đầu tư xứng đáng

Quần vợt là một trong những môn thể thao cần phải đầu tư rất lớn. Vì vậy thành tích của quần vợt Việt Nam hiện nay không thể không nói tới sự đầu tư từ phía gia đình của những tay vợt trẻ hay những nhà tài trợ. Hoàng Thiên được cho là tay vợt được gia đình đầu tư hơn 1 triệu USD để trở thành tay vợt nhà nghề đẳng cấp châu lục và thế giới. Cậu đã bước chân vào con đường quần vợt chuyên nghiệp với sự dẫn dắt của những huấn luyện viên tại California. Còn Hoàng Nam đã trưởng thành trong môi trường CLB Becamex và như cá gặp nước dưới sự hướng dẫn của HLV đầy nhiệt huyết Trần Đức Quỳnh. Ông cho biết với sự quan tâm của CLB, ông đang xây dựng chiến lược đầu tư cho Hoàng Nam mạnh mẽ hơn nhằm giúp tay vợt này theo đuổi quần vợt nhà nghề. Sau khi áp sát Top 100 trẻ thế giới, Hoàng Nam đã được đơn vị chủ quản là Becamex Bình Dương đầu tư hơn 1 tỷ đồng trong năm 2013 để phục vụ tập huấn và du đấu.

Bên cạnh những sự đầu tư tốn kém đó còn là những chuyến du đấu giúp các tay vợt trẻ nâng cao được trình độ của mình. Gia đình Hoàng Thiên đã từng cho biết: “Thiên đã đến gần hết 52 bang của Mỹ để tham dự giải, chưa kể các giải khác ở Singapore và Ấn Độ...”. Hoàng Nam cũng giành được nhiều giải thưởng trong hệ thống giải U18 của Liên đoàn Quần vợt Thế giới (ITF). Rõ ràng sự đầu tư đó là vô cùng khôn ngoan và có triển vọng.

Những hi vọng mới

Ngày 23/8/ 2013 vừa qua, Hoàng Nam đã tiếp tục tạo nên mốc son trong lịch sử quần vợt Việt Nam khi xuất sắc đoạt HCV đơn nam môn quần vợt Đại hội thể thao trẻ Châu Á 2013 diễn ra tại Nam Kinh (Trung Quốc) qua đó trở thành tay vợt Việt Nam đầu tiên giành HCV tại một giải đấu cấp châu lục. Anh chàng này cũng đang tập trung cho mục tiêu chinh phục các giải Grand Slam trẻ thế giới mà cụ thể là Australia Open dành cho các tay vợt trẻ vào năm 2014. Bên cạnh đó, quần vợt nữ cũng có những điểm sáng với những mà trình diễn ấn tượng tại giải Vô địch quốc gia năm nay, ngoài tay vợt kì cựu là Huỳnh Phương Đài Trang còn có một cái tên nổi bật nữa là Huỳnh Phi Khanh. Quần vợt Việt Nam đang có trong tay những tiền đề cần thiết, một thế hệ tài năng, được kỳ vọng sẽ sớm tỏa sáng trên đấu trường quốc tế. Chúng ta hãy cùng chờ đợi một tương lai tươi sáng của làng banh nỉ nói riêng và thể thao nước nhà nói chung.

MỸ LINH

Obanhmi...

(Tiếp theo trang 21)

...Mỗi lần đến học, anh đều quan sát tỉ mỉ quy trình, từ ủ bột bao lâu cho đến tạo hình thế nào, nướng bánh ra sao, để rồi cùng với những kinh nghiệm thu thập được từ nhiều hàng bánh mì trên khắp cả nước, Cường giờ đây không chỉ làm quen tay đến mức thuần thục, mà thực sự, mỗi chiếc bánh anh làm ra đều thơm, giòn và “ngon đúng điệu”.

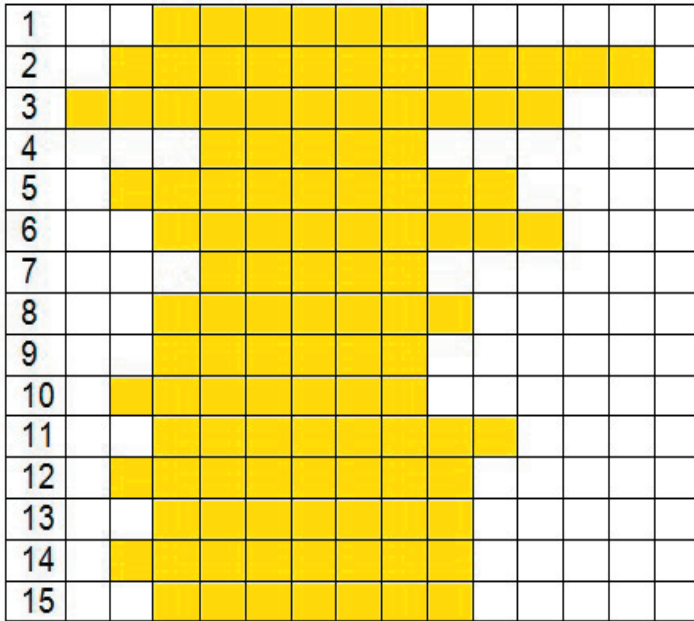
Không chỉ dừng lại ở việc làm bánh cho ngon, Linh và Cường còn lập ra một fanpage trên Facebook nhằm đưa Obanhmi đến với nhiều người hơn. Mỗi hình ảnh post lên đều kèm theo chú thích rất dí dỏm và độc đáo. Chính tư duy nhạy bén ấy đã khiến cho quán ngày càng trở nên thu hút và nhận được vô số lời khen từ phía khách hàng, đặc biệt là các bạn trẻ. Tiếng lành đồn xa, lượng khách đổ về quán ngày một đông, có hôm vượt ngoài dự kiến mà bánh chỉ còn lại đúng 6 chiếc, Linh đành phải thông báo dừng bán tạm thời để làm mẻ tiếp theo cho kịp.

Quán có không gian khá rộng, thoáng đãng, được thiết kế đơn giản nhưng đẹp mắt. Một điểm dễ nhận ra khi bước vào Obanhmi là rất nhiều tranh cổ động của đất nước thời kì trước cũng như bản đồ Việt Nam hay những chiếc mặt nạ truyền thống được treo rải rác khắp các bức tường. Lí giải về ý tưởng này, Cường chia sẻ: “Khi trang trí quán như vậy, nhóm mình muốn người Malaysia có cái nhìn mới mẻ và sâu sắc hơn về đất nước và con người Việt Nam.”.

Quán mới mở được hơn hai tháng nên nhiều thứ còn chưa thật hoàn thiện. Nhưng đứng trên góc độ kinh doanh, có thể nói, Obanhmi đã thành công được phần nào. Trước mắt, hai bạn trẻ muốn làm phong phú thêm thực đơn của quán với nhiều “biến tấu” mang tính sáng tạo hơn. Còn về lâu dài, mở rộng quy mô quán để Obanhmi không chỉ là điểm dừng chân của thực khách bản địa mà còn là chốn tụ họp của cộng đồng người Việt ở Malaysia chính là ước mong lớn nhất của những thanh niên mang trong mình sự nhiệt huyết và tinh thần “dám nghĩ dám làm” này.

DIỆU LINH

Ô chữ tháng 12: Địa danh thế giới

1. Tên của hồ nước ngọt cao tuổi nhất thế giới
2. Một địa danh ở Tây Ban Nha, được coi là tấm gương thiên nhiên lớn nhất thế giới
3. Dãy núi được coi là lâu đời nhất còn tồn tại
4. Đỉnh núi cao nhất thế giới nằm ở đất nước này
5. Tên ngọn núi lửa nằm trong danh sách 7 kì quan thiên nhiên thế giới
6. Đây là vịnh lớn thứ 3 thế giới, dài 179km
7. Một bán đảo ở châu Âu, nơi không cho phép phụ nữ đặt chân tới

8. Tên đất nước này có nghĩa là “tự do”
9. Sông Hồng chảy vào Việt Nam bắt đầu từ tỉnh này
10. Hòn đảo lớn nhất Việt Nam và được mệnh danh là đảo ngọc
11. Hệ thống sông do sông Cầu, sông Thương, sông Lục Nam hợp thành
12. Vịnh nổi tiếng ở Việt Nam, được mệnh danh là 1 trong 29 vịnh đẹp nhất thế giới
13. Tên gọi ban đầu của làng gốm Bát Tràng
14. Tên một hang động tại Việt Nam, được công nhận là hang động tự nhiên lớn nhất thế giới
15. Một thành phố của Hoa Kỳ có rất đông dân cư là người Mỹ gốc Việt

NGỌC LINH (St)

ĐÁP ÁN: 1. Baikal, 2. Salar de Uyuni (“salar” trong tiếng Tây Ban Nha nghĩa là “ruộng muối”), 3. Scandinavia, 4. Nepal, 5. Parícutin, 6. Hardanger, 7. Athos, 8. Thái Lan, 9. Lào Cai, 10. Phú Quốc, 11. Thái Bình, 12. Nha Trang, 13. Bạch Thổ, 14. Sơn Doòng, 15. Houston.

Tranh vui: Dịch vụ giá rẻ

Nghe xong ngất luôn

Pat vừa tỉnh khỏi thuốc mê. Anh ta rên rỉ:

- Lạ Chúa, thế là xong rồi!
- Đừng tưởng bở. Người bệnh nằm cạnh nói. Họ đã để quên cả gạc trong bụng tôi và tôi đã bị mổ toang ra một lần nữa đấy!
- Một người bệnh ở giường phía trước uất hận: Còn với bụng tôi thì một lần quên kéo, một lần quên chai cồn!

Đúng lúc đó, bác sĩ phẫu thuật, người vừa mổ cho Pat gọi vọng xuống phòng:

- Có ai nhìn thấy chiếc mũ của tôi

đâu không?!!!

trúng tuyến.

- Sao vậy?
- Họ bảo bằng của tôi là bằng giả.
- Sao họ biết?
- Thì chính họ bán bằng cho tôi.

Không bao giờ được dừng lại

Bà Lucy khoảng hơn 70 tuổi, chưa lấy chồng lần nào. Một hôm, bà lái xe đến một thành phố lớn.

Đang phóng xe như bay thì một cảnh sát huýt còi gọi lại, nhưng bà lại nhấn ga, phóng bốc hơn. Người cảnh sát vội nhảy lên motor đuổi theo và hỏi:

- Bà không nghe thấy tôi huýt còi sao?

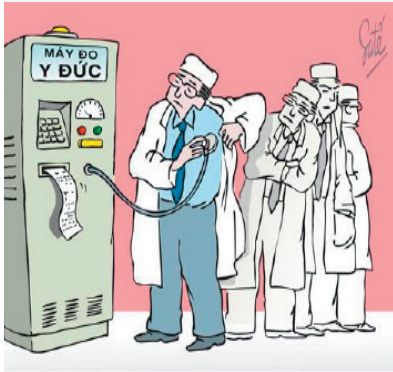
- Có, nhưng mẹ tôi dặn, nếu bọn đàn ông huýt sáo thì không bao giờ được dừng lại.

LÊ THU (St)

Bằng giả

Anh chàng thất nghiệp than với bạn:

- Hôm trước tôi xin việc tại một công ty và trải qua vòng phỏng vấn một cách xuất sắc nhưng... khi kiểm tra hồ sơ của tôi, họ bảo không

Ô SỐ SUDOKU

Sudoku là một loại trò chơi logic và cách chơi là điền số từ 1 đến 9 vào những ô trống sao cho mỗi cột dọc, mỗi hàng ngang, mỗi phân vùng nhỏ (ô 3x3) có đủ các số từ 1 đến 9 mà không được lặp lại.

Mời bạn tham gia giải ô số kì này để nhận được những phần quà hấp dẫn. Sau khi điền lời giải, cắt ô số rồi gửi theo đường bưu điện về **Tạp chí Quê Hương, phòng 305 Nhà B, Học viện Ngoại giao Việt Nam, 69 Chùa Láng, Hà Nội**, ngoài bì thư ghi rõ **Góc giải trí: Ô số Sudoku kỳ 1** hoặc gửi e-mail về địa chỉ **bcdn@gmail.com** trước 16 giờ ngày 10/01/2014. Trong bài giải vui lòng ghi rõ họ tên, địa chỉ, địa chỉ e-mail và số điện thoại.

(Kì 1 - Mức độ: **Khó**)

Họ và tên:

Địa chỉ:

E-mail:

Số ĐT:

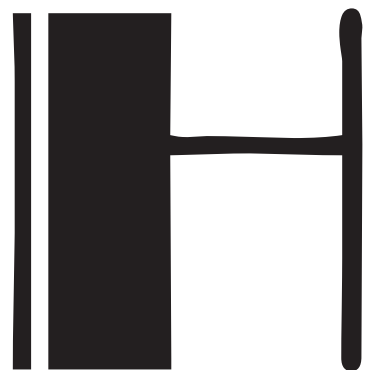
	4			5		1		
			5			7		3
7					2			6
	3							
2		8		9		7		5
							8	
	5			7				6
6			9			4		
		2		8			5	

(Sưu tầm: THƯỜNG THƯỜNG)

10 KHOẢNH KHẮC

Ảnh 1: Một cậu bé đang đối mặt với cái chết vì đói và một nhà truyền giáo ở Uganda. (Ảnh: Mike Wells)

Ảnh 2: Binh lính Nga chuẩn bị cho trận Cuộc-xơ, tháng 7/1943. (Ảnh: Shirak Karapetyan-Milshtein)

Ảnh 3: Diego Frazão Torquato, 12 tuổi, người Brazil chơi violon trong đám tang của thầy mình. Bằng âm nhạc, người giáo viên đã giúp cậu thoát khỏi nỗi đau đói nghèo và bạo lực.

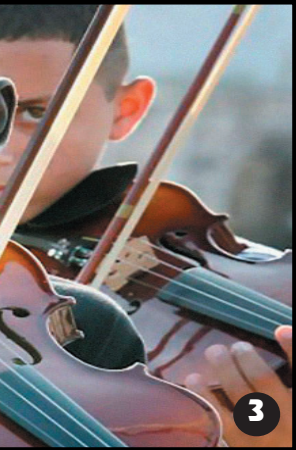
Ảnh 4: Những người theo đạo Kitô bảo vệ người Hồi giáo trong một cuộc cầu nguyện giữa năm 2011 khi xung đột đột tại Cairo, Ai Cập, đang lúc cao trào.

Ảnh 5: Súng và hoa (Ảnh: Bernie Boston)

10 bức ảnh là 10 khoảnh khắc về tự nhiên, thảm họa thiên tai hay chiến tranh... có thể làm ám ảnh nhiều người nhưng lại lột tả chân thực về cuộc sống, về con người, về những gì đáng nhớ nhất hoặc tồi tệ nhất của xã hội đương đại.

Bored Panda, một blogger người Mỹ, viết: "Có thể đau đớn, có thể gục ngã, nhưng những bức ảnh này đều đem đến cho chúng ta hình

TẮT LÊN TIẾNG NÓI

dung về những trải nghiệm kinh hoàng nhất đã từng xảy ra với hàng triệu người. Tất cả các bức hình đều nhắc chúng ta nhớ rằng, sau những thảm họa ấy, thế giới sẽ tốt dần hơn nếu lòng thương, tình bác ái và sự sẻ chia là thứ luôn sẵn sàng để được trao đi. ấy, thế giới sẽ tốt dần hơn nếu lòng thương, tình bác ái và sự sẻ chia là thứ luôn sẵn sàng để được trao đi”.

Ảnh 6: Cặp vợ chồng ôm nhau chết trong vụ sập nhà máy ở Bangladesh.
(Ảnh: Taslima Akhter)

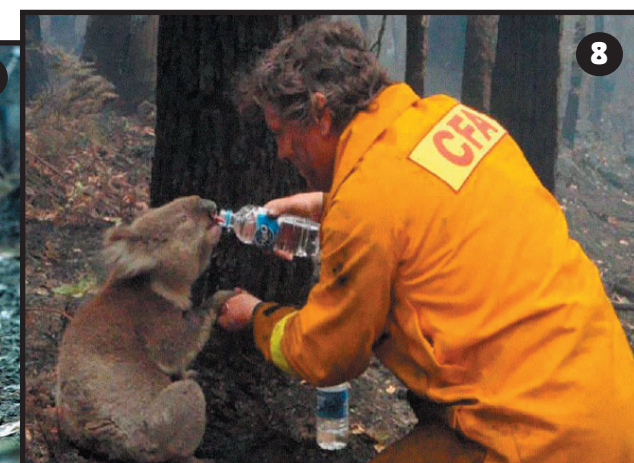
Ảnh 7: Một binh sỹ Nga chơi cây đàn piano bị bỏ lại ở Chechnya năm 1994

Ảnh 8: Nhân viên cứu hỏa cho một con gấu koala uống nước khi đám cháy rừng dữ dội xảy ra ở tiểu bang Victoria, Australia năm 2009.

Ảnh 9: Con chó có tên là “Leao” đã ngồi hai ngày liên tiếp tại ngôi mộ của chủ mình, người đã chết trong thảm họa lở đất gần Rio de Janeiro vào năm 2011. (Ảnh: Vanderlei Almeida / Getty Images)

Ảnh 10: Bức ảnh nổi tiếng về người đàn ông trở thành anh hùng khi đội chiếc rổ lên đầu để cứu sống những chú mèo trong trận lụt lịch sử tại thành phố Cuttack, Ấn Độ năm 2011.
(Ảnh: Biswaranjan Biswaranjan Rout/AP)

LỆ THU (St)

Sải cánh vươn xa

Là biểu tượng đặc trưng cho sự tinh tế, tao nhã của nhiều nền văn hóa Châu Á, Hoa Sen hân hạnh mời bạn cùng khám phá muôn vàn tinh hoa của đất nước Việt Nam, Campuchia, Lào và Myanmar.

Bay cùng Hoa Sen. Trải nghiệm thế giới.

Đội máy bay thế hệ mới
Mạng đường bay rộng khắp toàn cầu
4 quốc gia. 1 điểm đến

